

Fredagsseminar 09.09.22

Bygg for psykisk helse

| Arild Vassenden, sykehusplanlegger
Sykehusbygg

Agenda

- Terminologi, avgrensning
- Beskrivelse av særegenhetene ved psykisk sykdom, med vekt på hvilke betydning det har for bygg-utforming i spesialisthelsetjenesten
- Behandlingsprinsipper for tjenester i spesialisthelsetjenesten beskrives, med vekt på hva dette betyr for bygg.
  - Samlokalisering av psykisk helsevern/TSB og somatikk
  - Bygg som verktøy i psykisk helsevern/TSB
- kort om de de særlige reguleringer dette fagfeltet er underlagt i Psykisk helsevernloven.

Terminologisk avgrensning

Psykisk helse

Psykisk helse er et samlebegrep som omfatter helse, relatert til tanker og følelser

Psykisk helse kan beskrives som en opplevelse av å ha det bra, med muligheter til å virkeliggjøre sine talenter, mestre vanlige belastninger i livet, finne glede i arbeid og aktivitet samt delta og bidra i samfunnet (Store Norske leksikon)

Psykisk uhelse

Psykiske plager.

- Tilstander som oppleves belastende, men ikke i så stor grad at de karakteriseres som diagnoser
- Påvirker ofte – men ikke alltid - **tanke, følelser, atferd og væremåte**
- Kan ofte medføre redusert livskvalitet og gå utover fungering i hverdagen

Psykisk lidelser / psykisk sykdom

Psykisk lidelser (sykdom som fyller diagnosekriterier)

- Påvirker ofte tanker, følelser, atferd og væremåte mer enn ved psykiske plager
- Kan ofte medføre redusert livskvalitet og gå utover fungering i hverdagen
- Mange som har en diagnostiserbar psykisk lidelse, vil ikke nødvendigvis oppfattes som syk

• **mindre alvorlige tilstander,**

• **moderate tilstander**

• **svært alvorlige tilstander**

SPESIALISTHELSETJENESTE

Allmennpsykiatriske tjenester

- Poliklinikk
- døgn

Sykehustjenester i Psykisk helsevern/TSB

BEHANDLINGSNIVÅ

SELVHJELP/ FAMILIE

1.LINJE HELSE- OG SOSIALTJENESTE:
fastlege, kommunale helsetjenester, sosialtjenester

Bygg for psykisk helsevern /TSB

Pasienter med psykisk sykdom **er ikke spesielle mennesker**, men psykisk sykdom har noen særtrekk som det må tas hensyn til i planlegging av bygg og uteareal

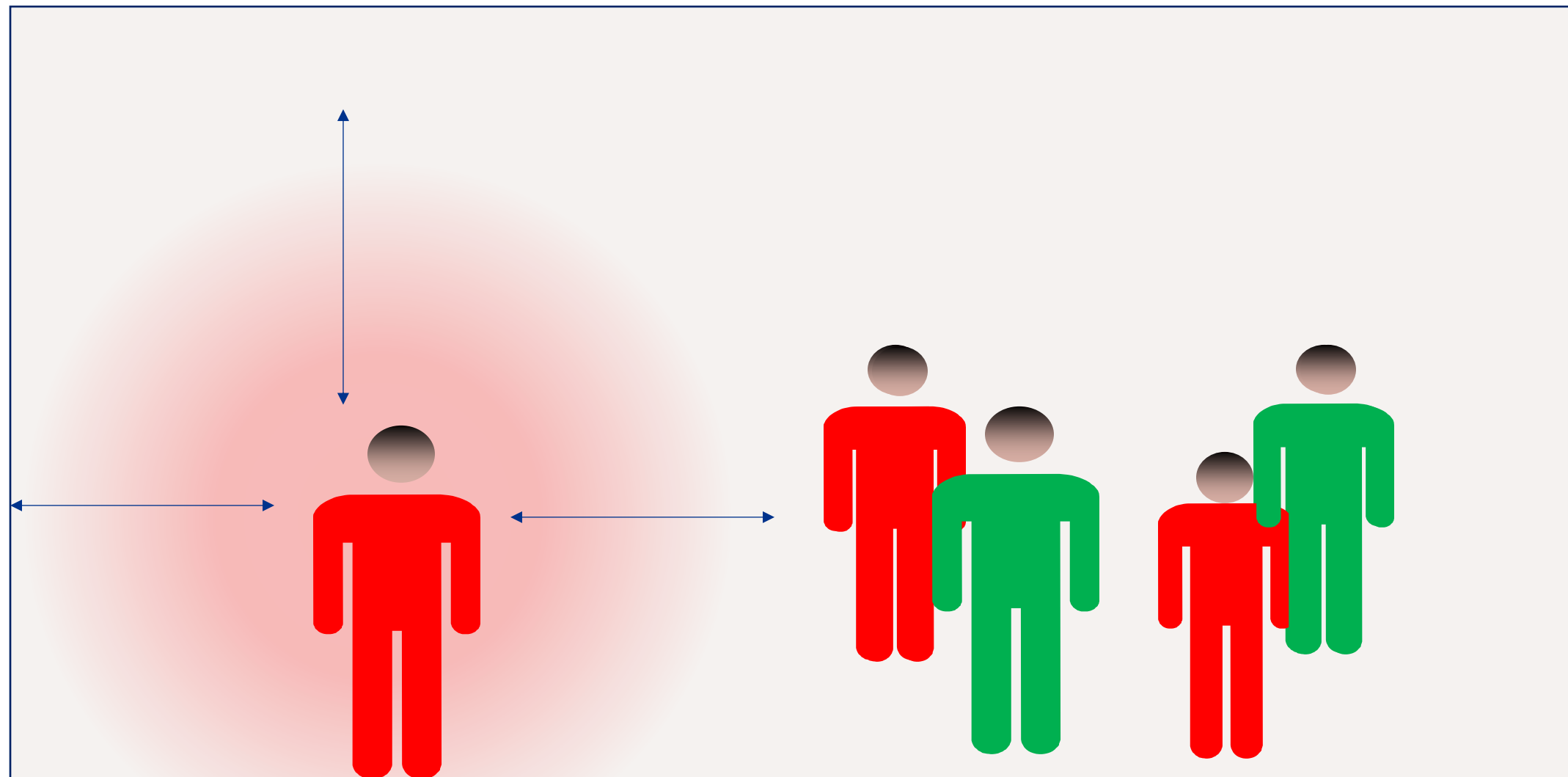
Tankeøvelse for å forstå hvordan behandlingstrengende pasienter har det

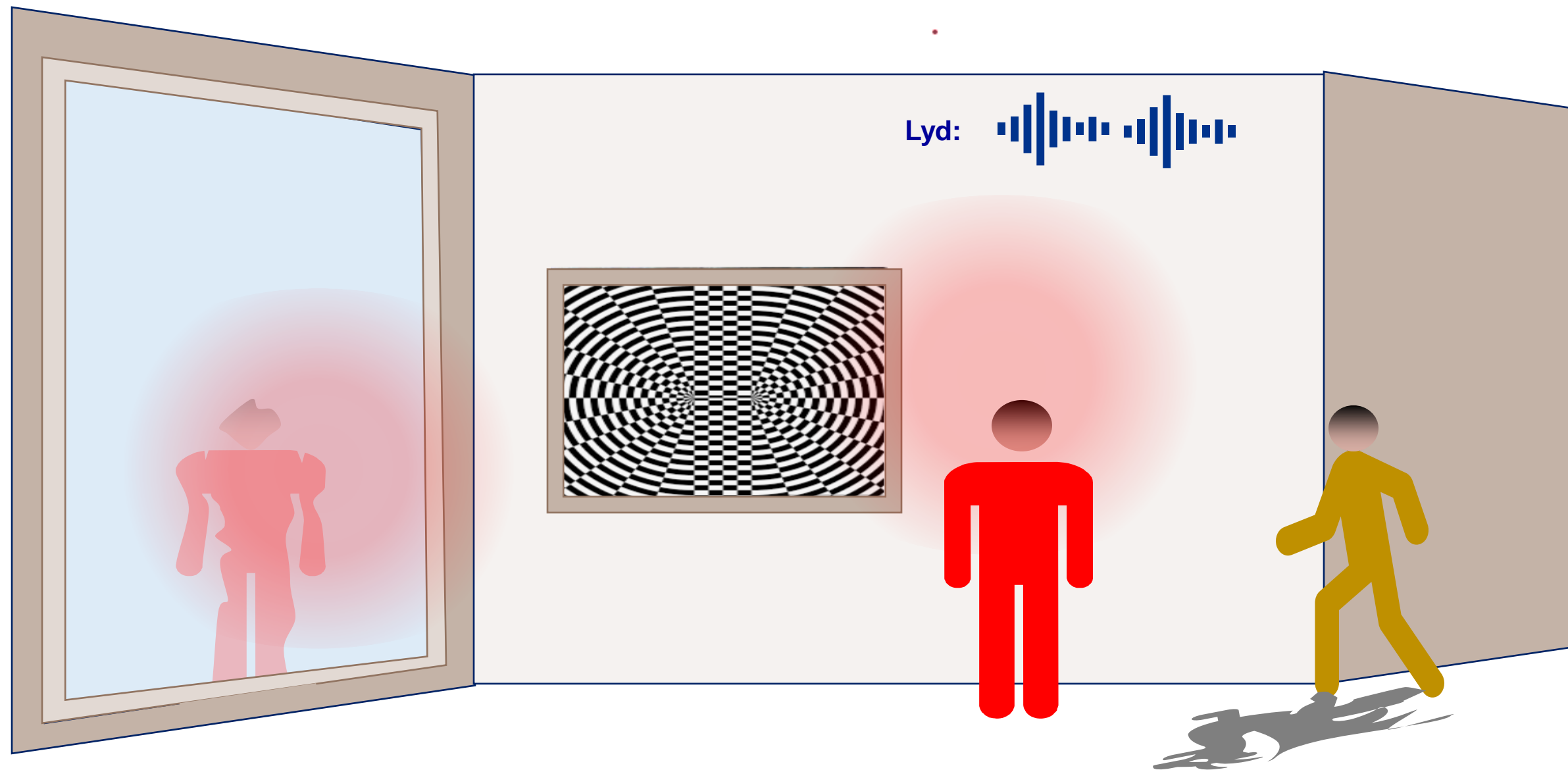
Kjente menneskelige egenskaper som akutt, eller over tid, utvikler seg slik at det går ut over normal livsførsel for personen og eller omgivelser.

VIKTIG: eksemplene er ikke årsakssammenhenger

Space

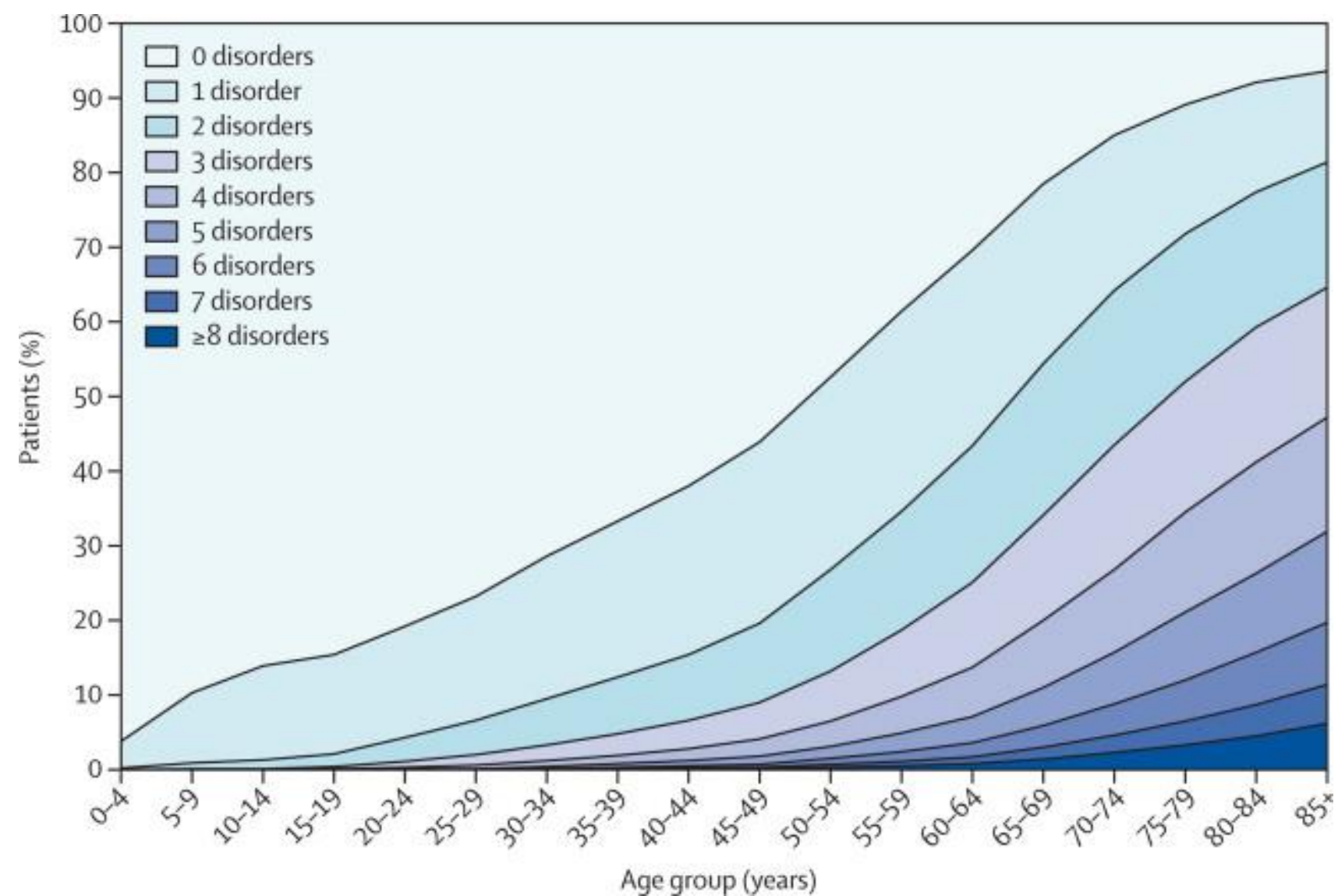
Helhetlig pasientbehandling

Pasienter med psykisk sykdom/rusavhengighet kan, som befolkningen for øvrig, også ha andre sykdommer i tillegg .

Pasienter i somatikk fag kan også ha psykiske lidelser og rus/avhengighetsproblemer i tillegg

Utfordringen øker med økende alder

Utvikling av SOMATISKE LIDELSER for pasienter med langvarige psykiske lidelser

Årsak til utvikling av somatisk uhelse*:

- Genetikk
- Bivirkning av psyk.behandling
- Røykevaner
- Rus
- Lav fysisk aktivitet
- dårlig kosthold
- Belastende levekår

- Høy terskel for å ta kontakt med lege om somatisk lidelse

Typisk somatisk helsesvikt*:

- Diabetes
- Kreft
- Hjerte/karlidelser
- overvekt

Utvikling av psykiske LIDELSER for pasienter med alvorlige og eller langvarige somatiske lidelser

Typisk somatisk helsesvikt med risiko for psykiatriske følgetilstander*:

- hjerte- og karlidelser,
- diabetes,
- kols,
- kreftsykdommer,
- nevrologiske lidelser,
- endokrinologiske sykdommer
- langvarige smertetilstander.

Utrede pga av somatisk symptom

Psykiatrisk følgetilstand, særligdepresjon *

Kriser

Bygg for helhetlig pasientbehandling

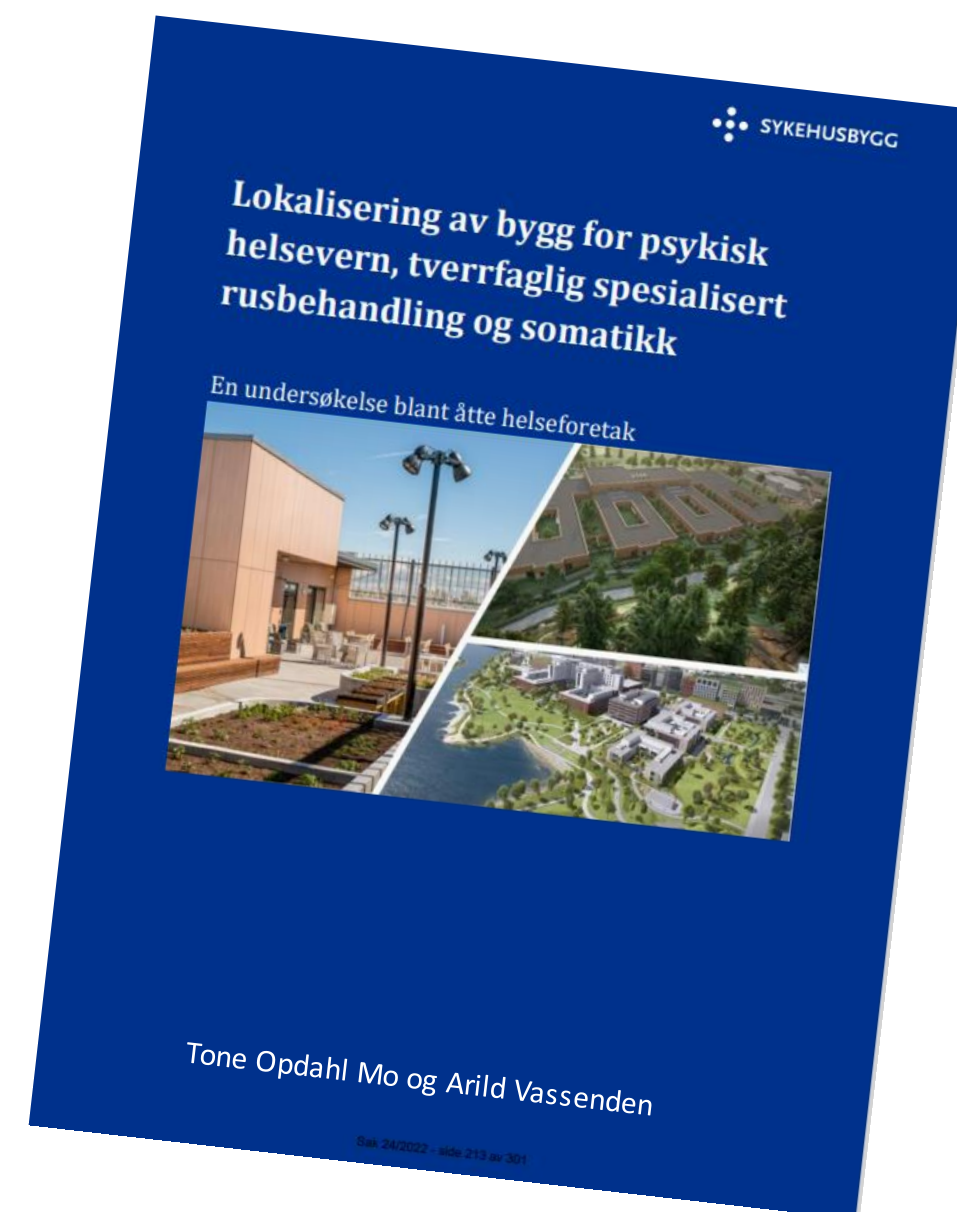
Helhetlig pasientbehandling

De fleste prosjekter planlegger å **bygge spesialisthelsetjenestene sammen**, og i noen tilfeller også med universitet og førstelinjetjenester

«Intervjuene viser at nærhet til somatisk spesialisthelsetjeneste løftes frem som det viktigste hensynet i forbindelse med valg av lokalisering av bygg for psykisk helsevern for de inkluderte prosjektene/foretakene».

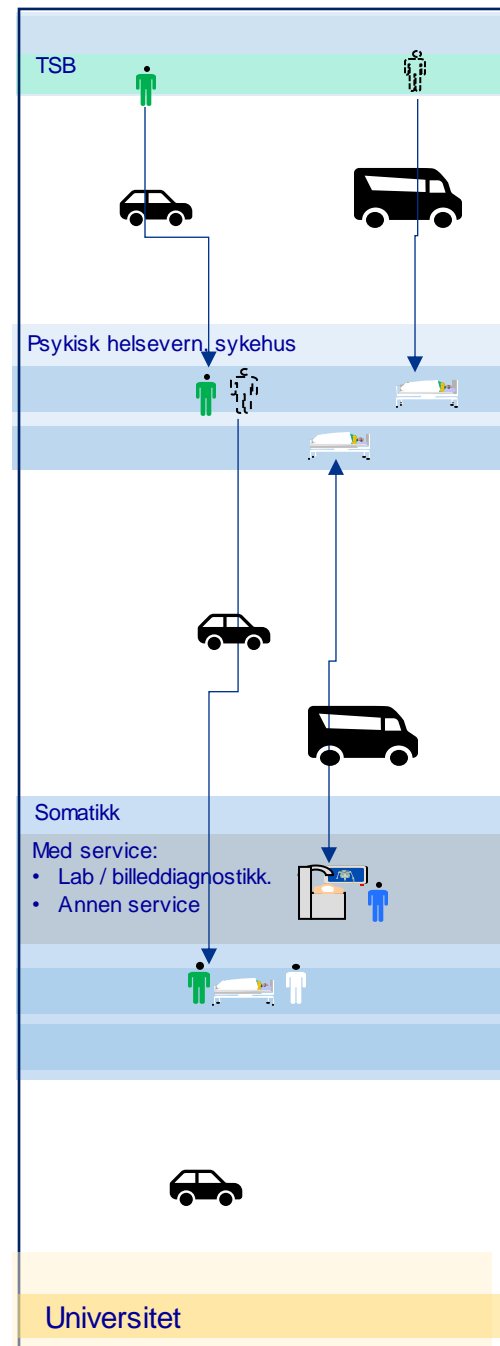
Ulike målsettinger i prosjektene

- Helhetlig helsetjeneste
- Redusere stigma
- Styrket rekruttering/stabilisering
- Styrket forskning og utvikling

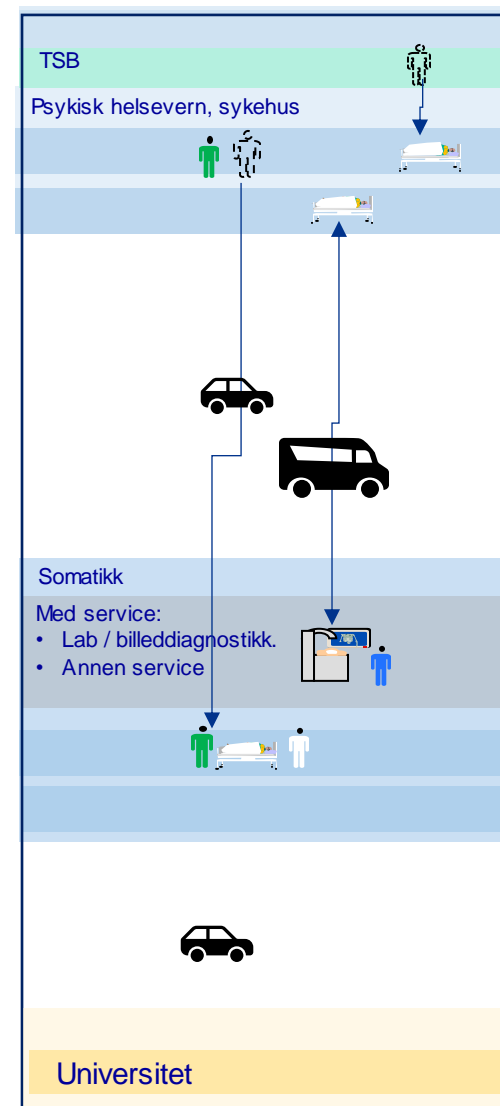

Utarbeidet på oppdrag frå UNN HF til Sak 24/2022
juni 2022 om tomtevalg for psykisk helsevern og TSB

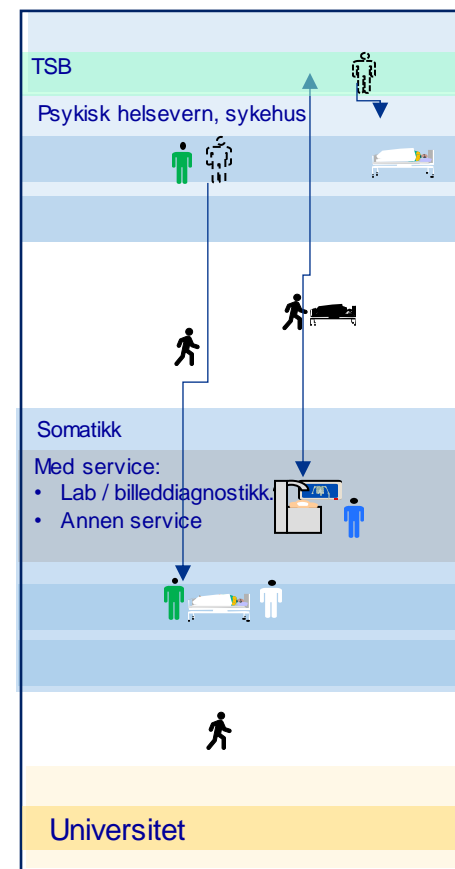
Nærhetskategorier

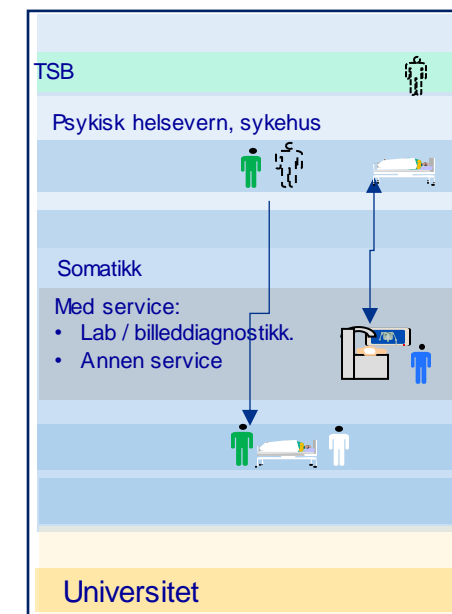
Kjøreavstander

Kjøreavstand

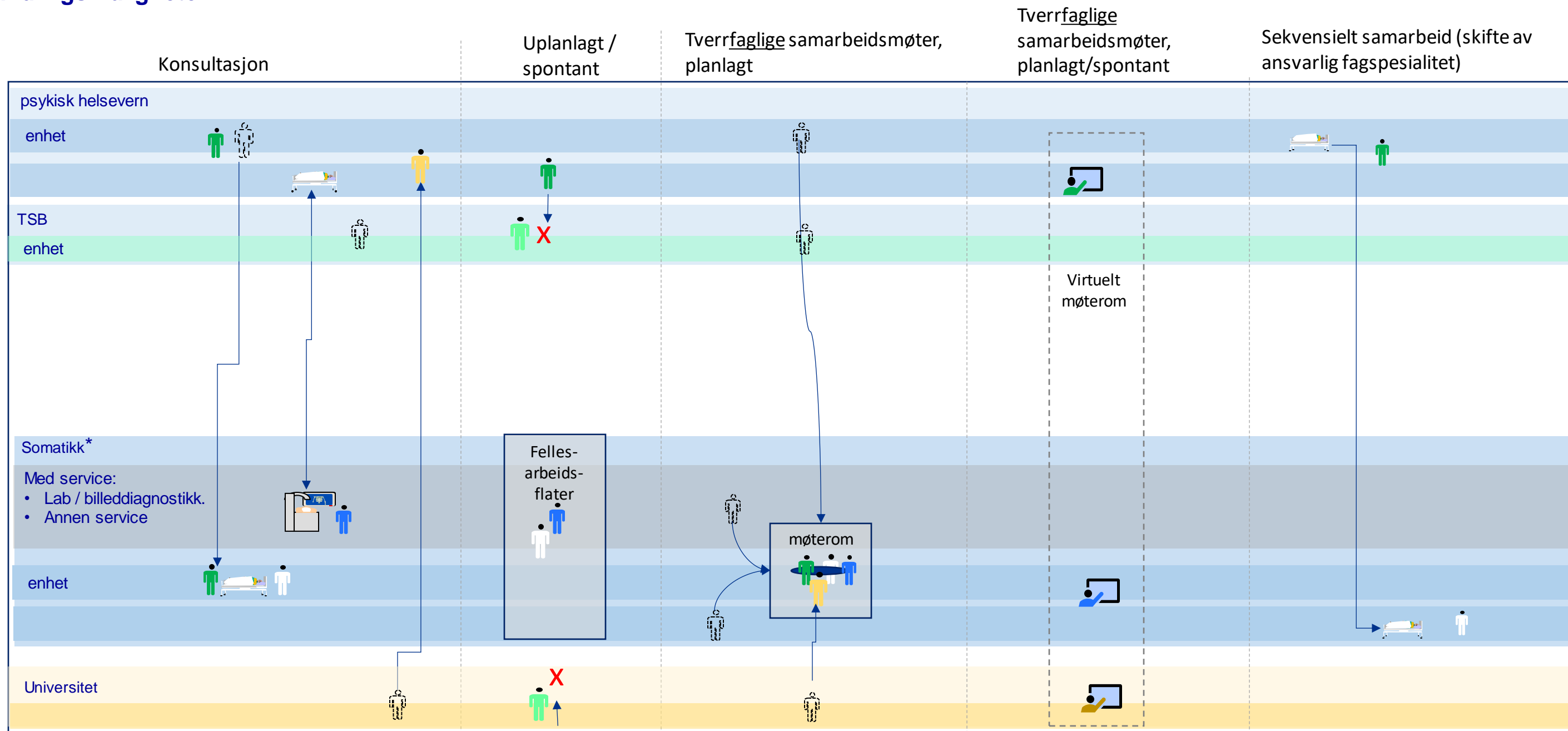

Gangavstand

Helintegret; felles arbeidsflater

Samhandlingsmuligheter

* I prinsippskissen omfatter somatikkbanene også PHV, Barn og unge.

A) Konsultasjon: gjelder parallelt samarbeid mens pasienten er innskrevet i en av enhetene:

- Liason-konsultasjon (flytte behandler)
- Utredning m/flytting av pasient for konsultasjon (bilde, ulike lab.us)
- (analyse blod-/annen kroppsvæskeprøver)

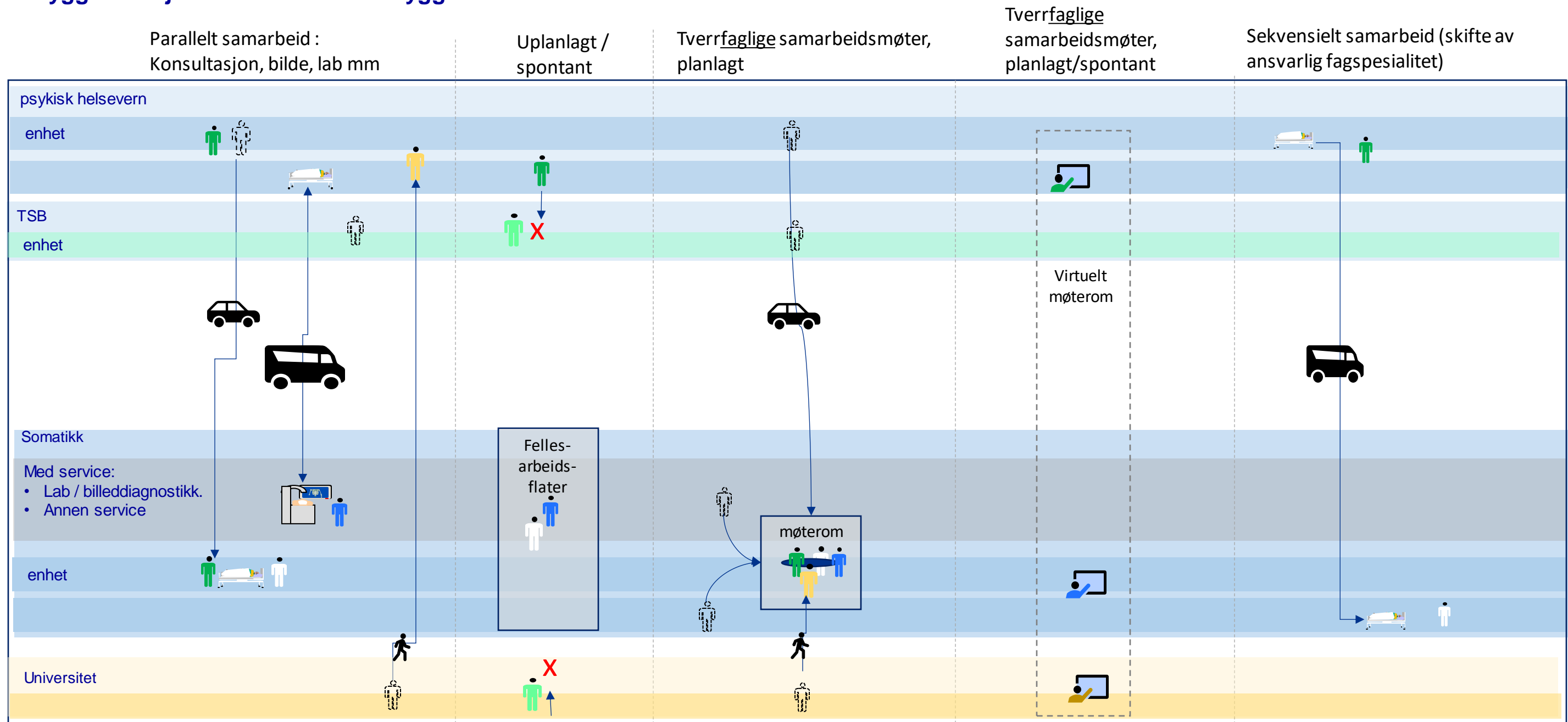
B) Uplanlagt: gjelder faglig samarbeid som initieres som følge av fysiske treffpunkt (arealer i daglig bruk)

C) Fysiske faglige møter : gjelder planlagt faglig samarbeid med fysisk tilstedeværelse,

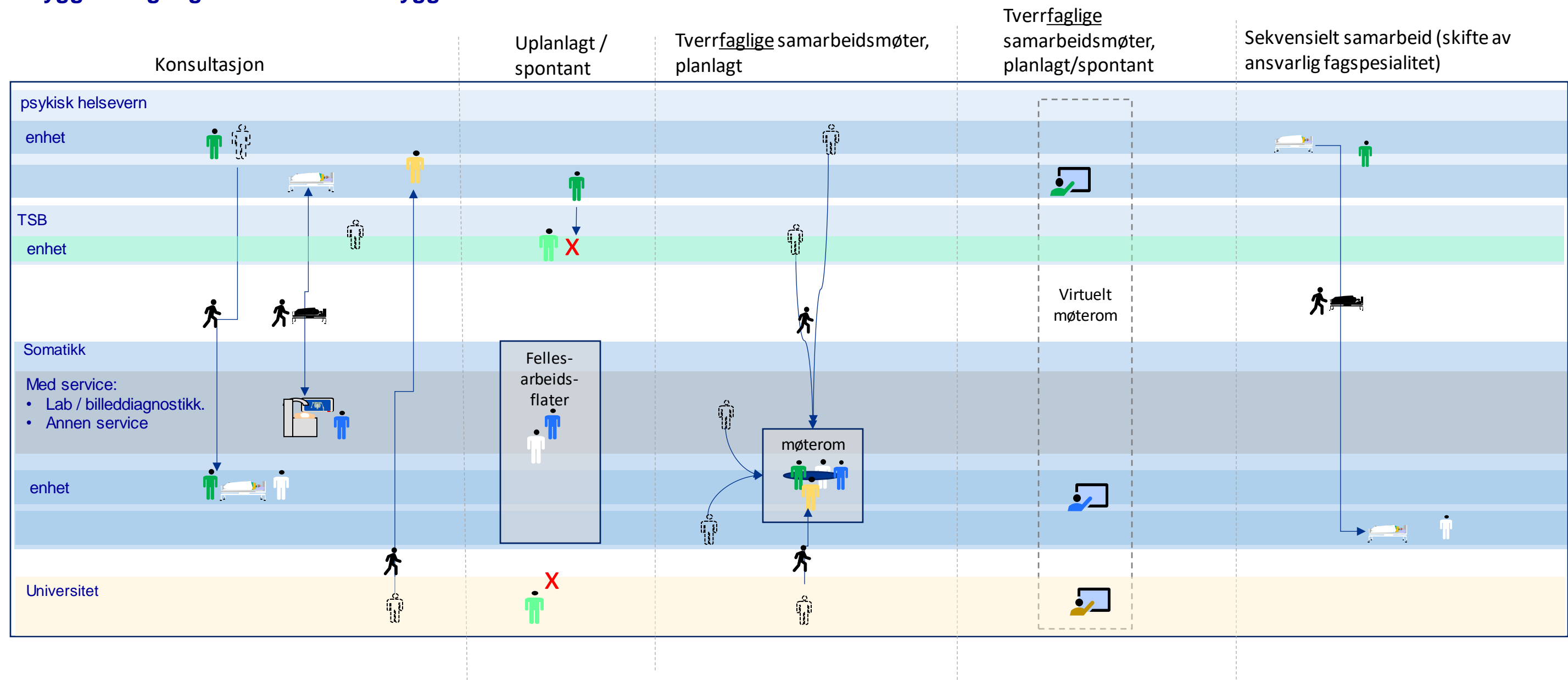
D) Digitale faglige samarbeidsmøter : gjelder faglig samarbeid digitalt. Kan kombineres med A og C. Hovedsakelig planlagt, men mulighet for kort planhorisont)

E) Sekvensielt faglig samarbeid: Gjelder flytting av pasient og ansvar mellom fagspesialitet.

Separate bygg med kjøreavstand mellom bygg

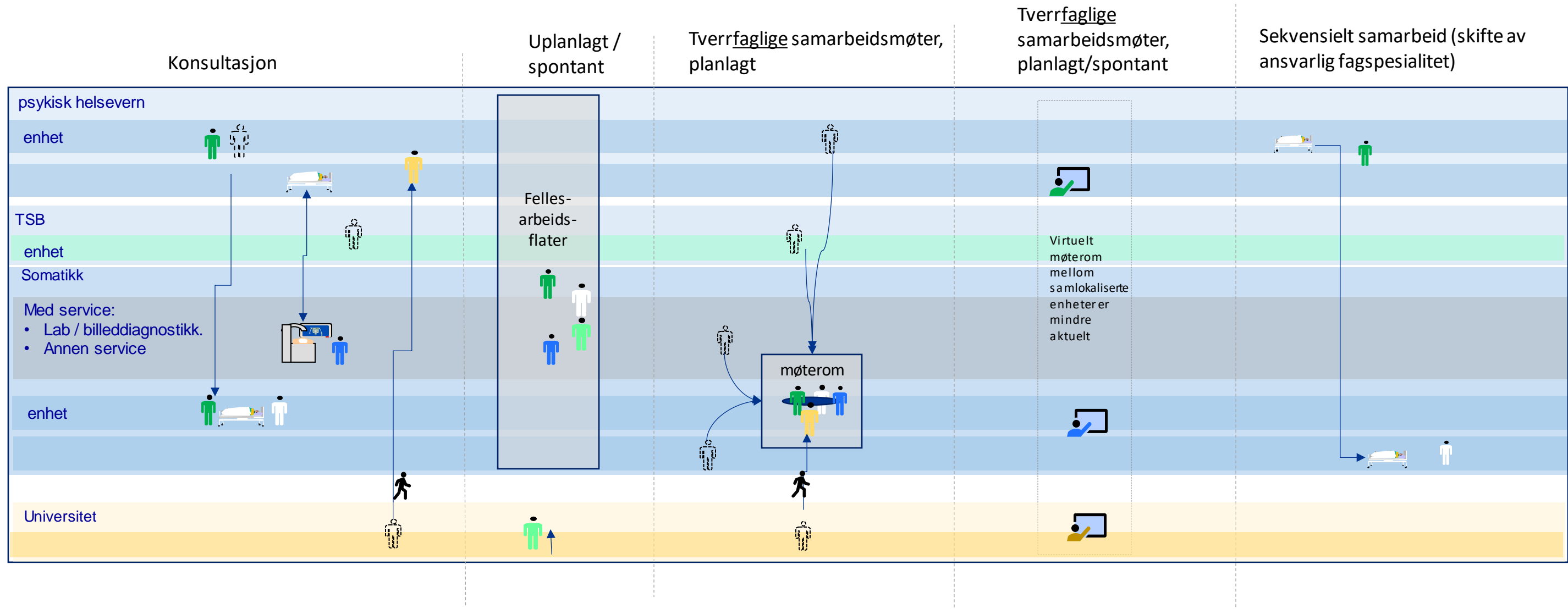

Separate bygg med gangavstand mellom bygg

Integrert løsning TSB-PHV-SOMATIKK

Ikke alle prosjekter har mulighet for samlet samlokalisering

Hva bør ligge somatikknært

Kliniske prosesser

- Der kliniker krever **rask avklaring** av somatisk tilstand:
  - pasienter med uklart symptombilde (f.eks. symptomet «forvirring»),
  - usikker årsak til symptombilde (f.eks. forvirring pga. intox, sepsis eller psykose),
  - somatiske medvirkende faktorer (for eksempel organsvikt, sidevirkning av legemidler).
- Forløp med **hyppige behov** for utsjekk/behandling av somatiske lidelser:
  - kan være pasienter med sammensatte lidelser (typisk for eldre),
  - personer med samtidig ustabil diabetes, ustabil hjertesvikt ol.

Det er vanskelig å definere hvilke **diagnosegrupper** som har størst behov for tverrfaglig samarbeid. Pasienter med gitte diagnoser kan ha svært forskjellig somatisk helse og forskjellige egenomsorgsressurser. Det er allikevel noen grupper som har hyppigere samtidige psyke-soma-utfordringer enn andre:

Diagnosegrupper

- Økende **alder** gir økt samsykelighet.
- Pasienter med **spiseforstyrrelser**. Disse pasientene har symptombelastning som svekker den somatiske helsa.
- Pasienter med akutte **intoksikasjoner** trenger ofte initial behandling i somatikk.
- Pasienter med behov for **ECT**. Behandlingsprosessen omfatter alltid deltakelse fra anesthesi-personell.

...men samarbeid om helhetlig helsetjeneste skjer ikke av seg selv som følge av samlokalisering

«Endre kultur er det vanskeligste. Fasilitetene er etablert. Det krever målrettet ledelsesarbeid å få det til å svinge». (Haugesund)

«Løsningen legger til rette for tettere samarbeid og mer sammenhengende pasientforløp, men et bedre resultat er avhengig av at man finner ut hvordan man skal samarbeide (Drammen)

Samlokalisering øker muligheten..

Bygg for psykisk helsevern og TSB er verktøy i behandlingsprosessene

Behandlingsprosessene i psyk/TSB (prinsipper)

Terapeutiske samtaler: Ulike terapeutiske teknikker for å skape innsikt og stimulere til endring av tankemønster, som grunnlag for å endre adferd og gjenvinne mestring av hverdagen

Eksponering /trening: teknikker for å endre tanker, følelser og adferd (under terapiseansene, eller hjemmelektse mellom terapier)

Rammer og kontroll

- Fysisk ramme for å ivareta pasienter som ikke har tilstrekkelig egenkontroll
- Mulighet for observasjon av pasient (diagnostikk, og respons på behandlingstiltak)
- Terapeutisk verksted: struktur (søvn, mat, hygiene, døgnrytme mm), samspill med andre (miljøterapi), aktivitet, skole mm
- Somatisk støttebehandling (observasjon/tiltak)

Legemidler /ECT/ elektromagnetisk stimulering mm for bla å gjøre pasienten me tilgjengelig for terapi

Smitteregimer

Krav til bygget

Understøtte trygg og uforstyrret dialog (og stillhet) under terapi

Understøtte mestringstrening

Kompensere pasientens sviktende kontroll

- Trygt for medpasienter og samfunn
- Trygg arbeidsplass for personell ,

Understøtte klinisk observasjon

Understøtte normalitet

Understøtte oppfølging av samtidig somatisk helsesvikt

Understøtte gjennomføring av teknikker/legemiddelterapi

Understøtte smitteregimer (kontaktsmitte)

Ut og inne

Poliklinikk

Poliklinikk

Ca 50-60% av tiden er ikke direkte pasientbehandling

Gruppeterapi

Individuell samtaleterapi

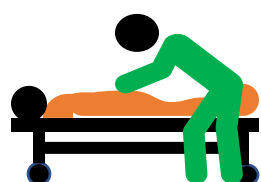
Arbeid uten pasient

Terapirom med eller uten kontorplass

Kontor i celle eller landskap

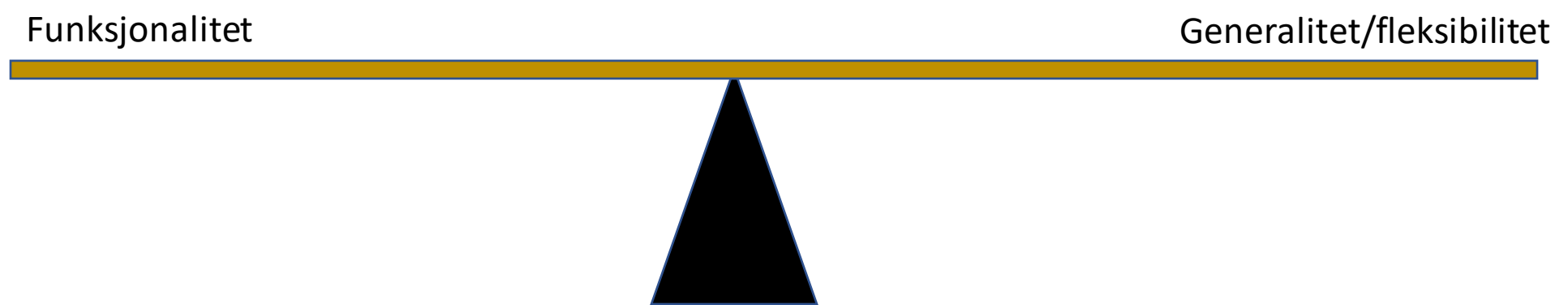
Spesialrom

- Rommet må normalt gode **klima og lysforhold**
- Sittemøbler må være **behagelig**
- Det må være **tilstrekkelig areal** for
  - pasienter med behov for utvidet «space»
  - medfølgende personer (tolk, partner, andre)
- Den terapeutiske relasjonen må gi opplevelse av **likeverd**
  - verdinøytral utrustet/utsmyknet
  - likeverdig møblering (ikke høydeforskjeller på stoler ol).
- Minimaliserte **distraksjonsfaktorer**
  - distraherende lydbilde (bla akustikk)
  - distraherende visuelle inntrykk
- **Lyd** fra poliklinikkrommet skal ikke høres (personvern hensyn) i tilstøtende rom gjennom
  - vegg
  - dør
  - ventilasjonskanaler
- Areal og utforming av rom må **tilpasses konsultasjoner** som
  - krever spesielt utstyr eller spesielle teknikker med innvirkning på areal/rommets form
  - barn og unge
- **Trygg** for ansatte (og pasient)

Døgnbehandlingsarealene

Bygg og uteområder

Spesialisert akuttavdeling:

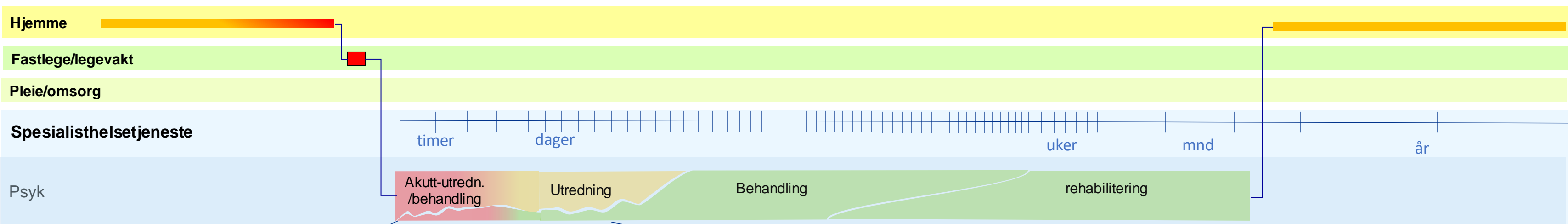
Lukket, robust, skjermingskapasitet
Oversikt for observasjon
God tilgang til kliniske undersøkelser i/fra somatiske enheter
Uteområde for trykkavlastning. Robust og rømningsikkert

Utredning/behandling:

Lukket, robust, skjermingskapasitet
Oversikt for observasjon
Muligheter for normal dagliglivsaktivitet
God tilgang til kliniske undersøkelser
Uteområde for bevegelse, fellesaktivitet.
Robust

Behandling /rehabilitering:

Lave robusthetskrav
Lokaler for ADL trening
Fysisk aktivitet inne og ute i åpne områder
God tilgang åpne samfunn for turer og bruk av samfunnsfunksjoner (frisør, NAV, tannlege mm)

Akuttutredning:

Vurdere hovedproblemstilling, **farlighet**, suicidalfare (bagasje/lommer etc),
Primær-avklare hjemmelsgrunnlag for tilbakeholdelse.
Avklare somatiske differensial-diagnoser.
Kartlegge pasientadministrative forhold (pårørende, barn, sertifikater mm)

Akuttbehandling:

Legemidler, skjerming, ivaretagelse av grunnleggende behov (mat, søvn, hygiene, rammer mm)

Videre prosess

Legge plan for videre diagnostikk og behandling

Utredning:

Diagnostiske observasjoner, Kartlegging av livssituasjon og ressurser.
Innhente opplysninger fra familie/fastlege etc

Supplerende kliniske undersøkelser («somatikk», EEG, bildediagn., lab mm)

Farlighetsvurdering fortsatt

Behandling:

Legemidler, skjerming, regulere døgnrytme, mm. Dekke grunnleggende dagliglivsbehov.

Videre prosess

Konkludere akutfase, oppsummere gjenstående diagnostikk og behandling
Konkludere enhet for overføring

Forklaring

I psykisk helsevern er det ikke klare skiller mellom fasene i et forløp. Dette illustreres med bakgrunnsfarge

Bygg og uteområder

Spesialisert akuttavdeling:

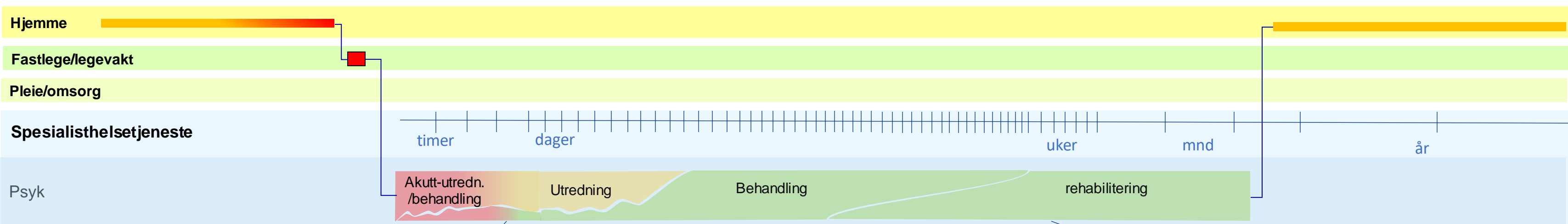
Lukket, robust, skjermingskapasitet
Oversikt for observasjon
God tilgang til kliniske undersøkelser i/fra somatiske enheter
Uteområde for trykkavlastning. Robust og rømningsikkert

Utredning/behandling:

Lukket, robust, skjermingskapasitet
Oversikt for observasjon
Muligheter for normal dagliglivsaktivitet
God tilgang til kliniske undersøkelser
Uteområde for bevegelse, fellesaktivitet.
Robust

Behandling/rehabilitering:

Lave robusthetskrav
Lokaler for ADL trening
Fysisk aktivitet inne og ute i åpne områder
God tilgang **åpne samfunn for turer** og bruk av samfunnsfunksjoner (frisør, NAV, tannlege mm)

Akuttutredning:

Vurdere hovedproblemstilling, **farlighet**, suicidalfare (bagasje/lommer etc),
Primær-avklare hjemmelsgrunnlag for tilbakeholdelse.
Avklare somatiske differensial-diagnoser.
Kartlegge pasientadministrative forhold (pårørende, barn, sertifikater mm)

Akuttbehandling:

Legemidler, skjerming, ivaretagelse av grunnleggende behov (mat, søvn, hygiene, rammer mm)

Videre prosess

Legge plan for videre diagnostikk og behandling

Utredning/behandling

Diagnostiske observasjoner, Kartlegging av ressurser. Innhente opplysninger fra familie/fastlege etc

Supplerende kliniske undersøkelser («somatikk», EEG, bildediagn., lab mm)

Farlighetsvurdering fortsatt

Behandling:

Legemidler, skjerming, regulere døgnrytme, mm. Mestringstrening.
Trene på dagliglivsbehov.

Videre prosess

Konkludere behov for videre utredning og behandling
Konkludere enhet for overføring

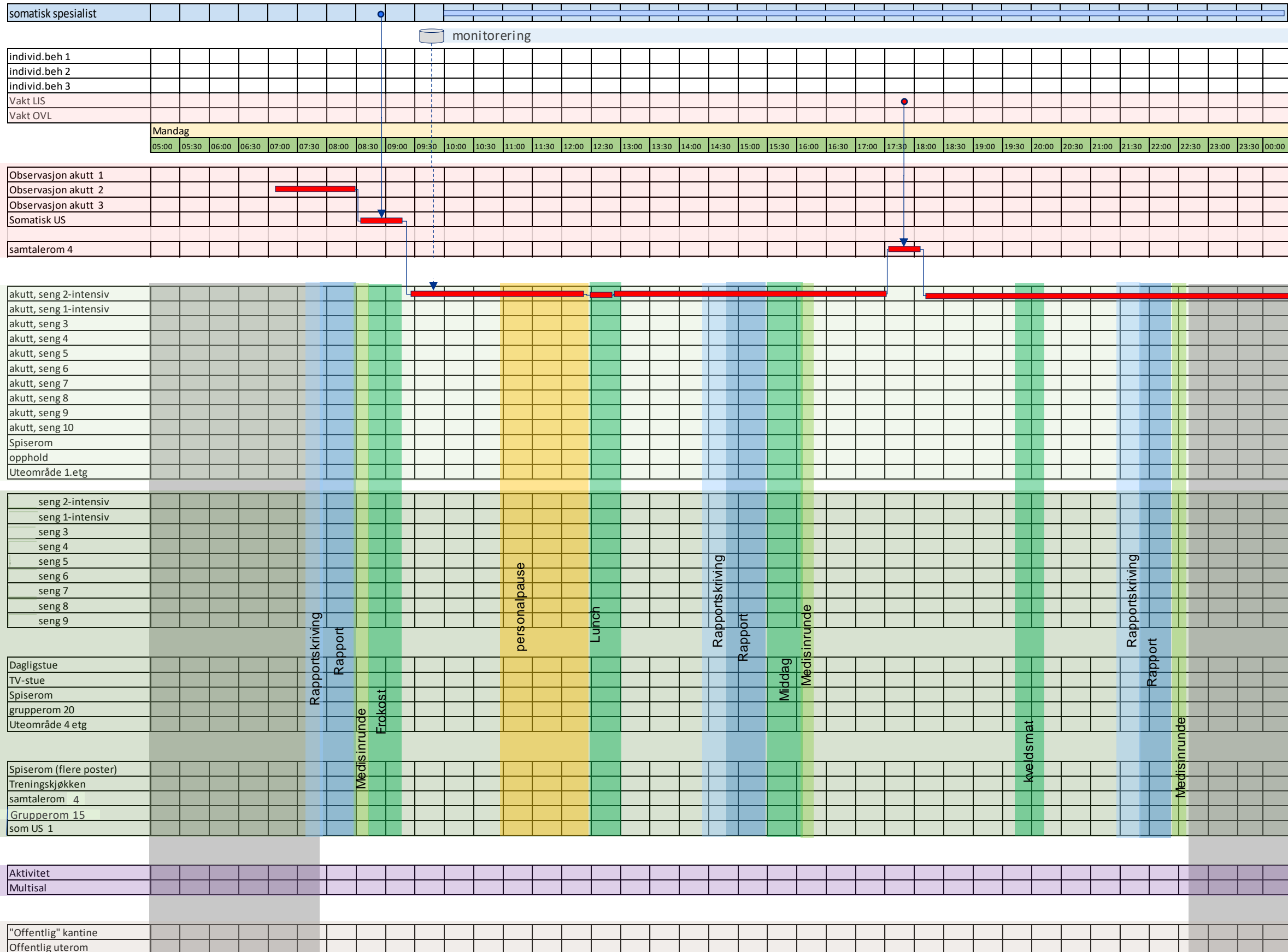
Forklaring

I psykisk helsevern er det ikke klare skiller mellom fasene i et forløp. Dette illustreres med bakgrunnsfarge

**«Døgnhjulet»
sengepost,
akutt**

Individuell akuttbehandling.
Grunnleggende behov (søvn, mat, hygiene), reetablere grunnleggende struktur.
Etablere trygghet
Legemidler

«Døgnhjulet» sengepost, akutt

somatisk spesialist	[Blue bar]																																						
	[Light blue bar with 'monitorering' icon]																																						
individ.beh 1	[Grid]																																						
individ.beh 2	[Grid]																																						
individ.beh 3	[Grid]																																						
Vakt LIS	[Grid]																																						
Vakt OVL	[Grid]																																						
Mandag	05:00	05:30	06:00	06:30	07:00	07:30	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	16:00	16:30	17:00	17:30	18:00	18:30	19:00	19:30	20:00	20:30	21:00	21:30	22:00	22:30	23:00	23:30	00:00

Akutt-mottaksrom	Observasjon akutt 1	[Grid]																							
	Observasjon akutt 2	[Grid]																							
	Observasjon akutt 3	[Grid]																							
	Somatisk US	[Grid]																							
	samtalerom 4	[Grid]																							

Akuttpost	akutt, seng 2-intensiv	[Red bar]																							
	akutt, seng 1-intensiv	[Red bar]																							
	akutt, seng 3	[Red bar]																							
	akutt, seng 4	[Red bar]																							
	akutt, seng 5	[Red bar]																							
	akutt, seng 6	[Red bar]																							
	akutt, seng 7	[Red bar]																							
	akutt, seng 8	[Red bar]																							
	akutt, seng 9	[Red bar]																							
	akutt, seng 10	[Red bar]																							
	Spiserom	[Green bar]																							
	opphold	[Green bar]																							
Uteområde 1.etg	[Green bar]																								

— Individuell behandling
— Bruker fellesarena i posten som terapeutisk arena (normalitet)

Andre enheter	seng 2-intensiv	[Grid]																							
	seng 1-intensiv	[Grid]																							
	seng 3	[Grid]																							
	seng 4	[Grid]																							
	seng 5	[Grid]																							
	seng 6	[Grid]																							
	seng 7	[Grid]																							
	seng 8	[Grid]																							
	seng 9	[Grid]																							
	Dagligstue	[Grid]																							
TV-stue	[Grid]																								
Spiserom	[Grid]																								
grupperom 20	[Grid]																								
Uteområde 4 etg	[Grid]																								
Spiserom (flere poster)	[Grid]																								
Treningskjøkken	[Grid]																								
samtalerom 4	[Grid]																								
Grupperom 15	[Grid]																								
som US 1	[Grid]																								

Felles	Aktivitet	[Grid]																							
	Multisal	[Grid]																							

Åpne samfunn	"Offentlig" kantine	[Grid]																							
	Offentlig uterom	[Grid]																							

«Døgnhjulet» sengepost, akutt

somatisk spesialist																																						
individ.beh 1																																						
individ.beh 2																																						
individ.beh 3																																						
Vakt LIS																																						
Vakt OVL																																						
Mandag																																						
05:00	05:30	06:00	06:30	07:00	07:30	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	16:00	16:30	17:00	17:30	18:00	18:30	19:00	19:30	20:00	20:30	21:00	21:30	22:00	22:30	23:00	23:30	00:00

Akutt-mottaksrom

Observasjon akutt 1																								
Observasjon akutt 2																								
Observasjon akutt 3																								
Somatisk US																								
samtalerom 4																								

Akuttpost

akutt, seng 2-intensiv																								
akutt, seng 1-intensiv																								
akutt, seng 3																								
akutt, seng 4																								
akutt, seng 5																								
akutt, seng 6																								
akutt, seng 7																								
akutt, seng 8																								
akutt, seng 9																								
akutt, seng 10																								
Spiserom																								
opphold																								
Uteområde 1.etg																								

Andre enheter

seng 2-intensiv																								
seng 1-intensiv																								
seng 3																								
seng 4																								
seng 5																								
seng 6																								
seng 7																								
seng 8																								
seng 9																								

Dagligstue																								
TV-stue																								
Spiserom																								
grupperom 20																								
Uteområde 4 etg																								
Spiserom (flere poster)																								
Treningskjøkken																								
samtalerom 4																								
Grupperom 15																								
som US 1																								

Felles

Aktivitet																								
Multisal																								

Åpne samfunn

"Offentlig" kantine																								
Offentlig uterom																								

- Individuell behandling
- Bruker fellesarena i posten som terapeutisk arena
- Utvidet sosiale arena som terapeutisk virkemiddel

Rapportskrivning

Rapport

Medisinrunde

Frakost

personnøye

Lunch

Rapportskrivning

Rapport

Middag

Medisinrunde

Kveldsmat

Rapportskrivning

Rapport

Medisinrunde

«Døgnhullet» sengepost, akutt

Akutt- mottaksrom

Akuttpost

Andre enheter

Felles

Åpne samfunn

somatisk spesialist																																						
individ.beh 1																																						
individ.beh 2																																						
individ.beh 3																																						
Vakt LIS																																						
Vakt OVL																																						
Mandag																																						
05:00	05:30	06:00	06:30	07:00	07:30	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	16:00	16:30	17:00	17:30	18:00	18:30	19:00	19:30	20:00	20:30	21:00	21:30	22:00	22:30	23:00	23:30	00:00

Observasjon akutt 1																								
Observasjon akutt 2																								
Observasjon akutt 3																								
Somatisk US																								
samtalerom 4																								

akutt, seng 2-intensiv																								
akutt, seng 1-intensiv																								
akutt, seng 3																								
akutt, seng 4																								
akutt, seng 5																								
akutt, seng 6																								
akutt, seng 7																								
akutt, seng 8																								
akutt, seng 9																								
akutt, seng 10																								
Spiserom																								
opphold																								
Uteområde 1.etg																								

seng 2-intensiv																								
seng 1-intensiv																								
seng 3																								
seng 4																								
seng 5																								
seng 6																								
seng 7																								
seng 8																								
seng 9																								

Dagligstue																								
TV-stue																								
Spiserom																								
grupperom 20																								
Uteområde 4 etg																								

Spiserom (flere poster)																								
Treningskjøkken																								
samtalerom 4																								
Grupperom 15																								
som US 1																								

Aktivitet																								
Multisal																								

"Offentlig" kantine																								
Offentlig uterom																								

- Individuell behandling
- Bruker fellesarena i posten som terapeutisk arena
- Utvider sosiale arena
- gruppebaserte terapier

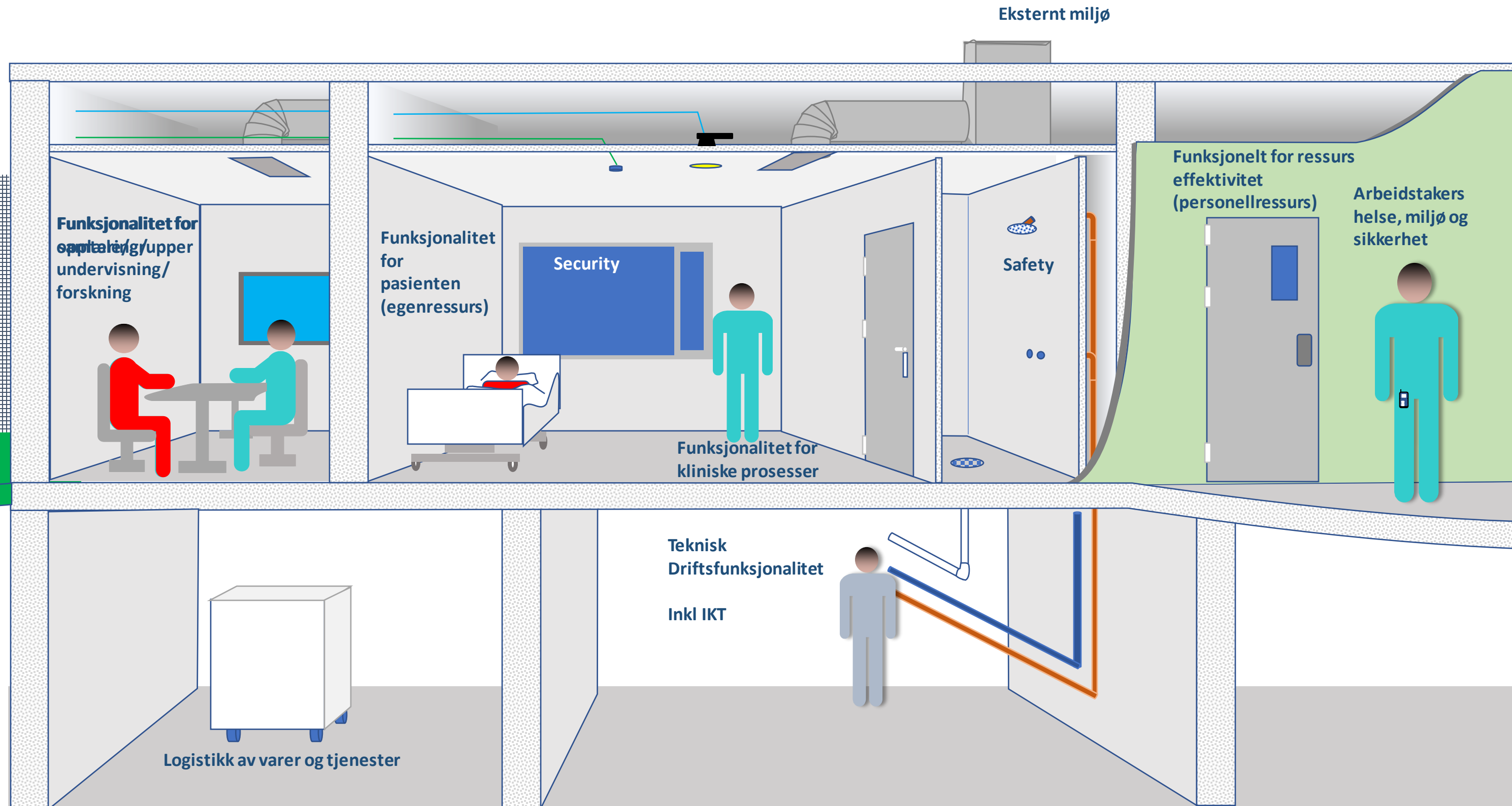
Romkvaliteter, i et psykiatrifaglig perspektiv

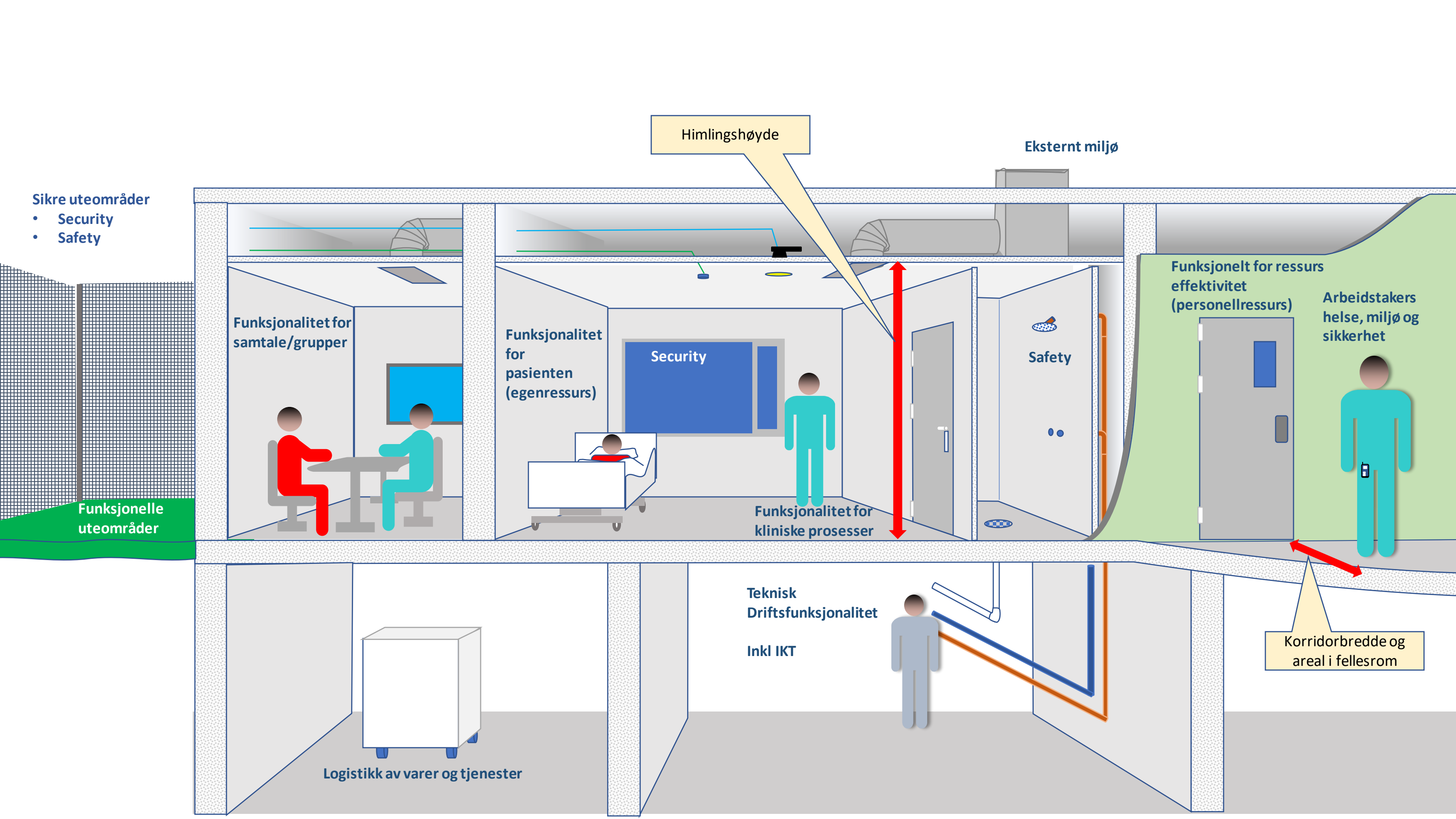
Avveininger

Sikre uteområder

- Security
- Safety

Funksjonelle uteområder

Sikre uteområder

- Security
- Safety

Himlingshøyde

Eksternt miljø

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

Safety

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Funksjonalitet for kliniske prosesser

Funksjonelle uteområder

Teknisk Driftsfunksjonalitet

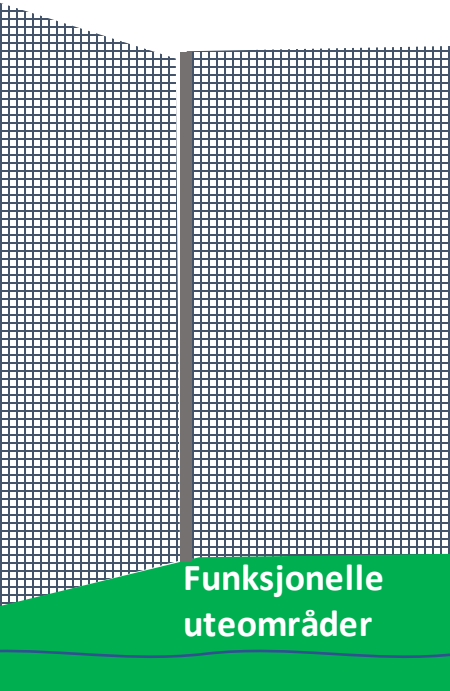
Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

Korridorbredde og areal i fellesrom

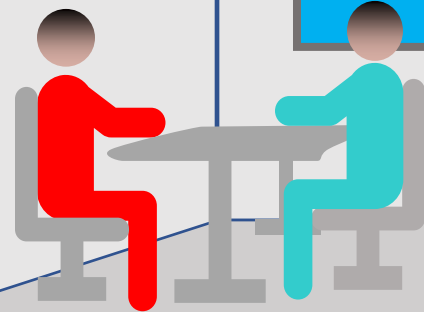
Sikre uteområder

- Security
- Safety

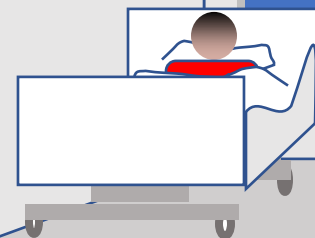

Funksjonelle uteområder

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

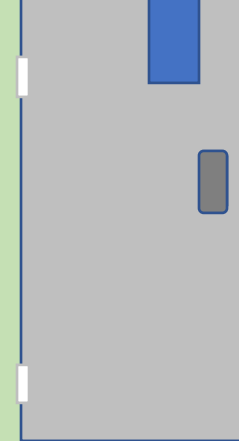
Funksjonalitet for kliniske prosesser

Eksternt miljø

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Egenregulering av temp, lys, lås

Utsikt

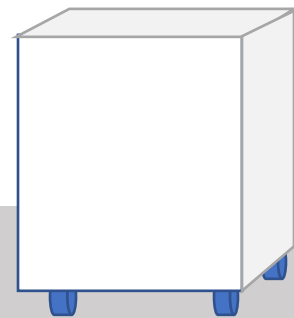
Luftevindu

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

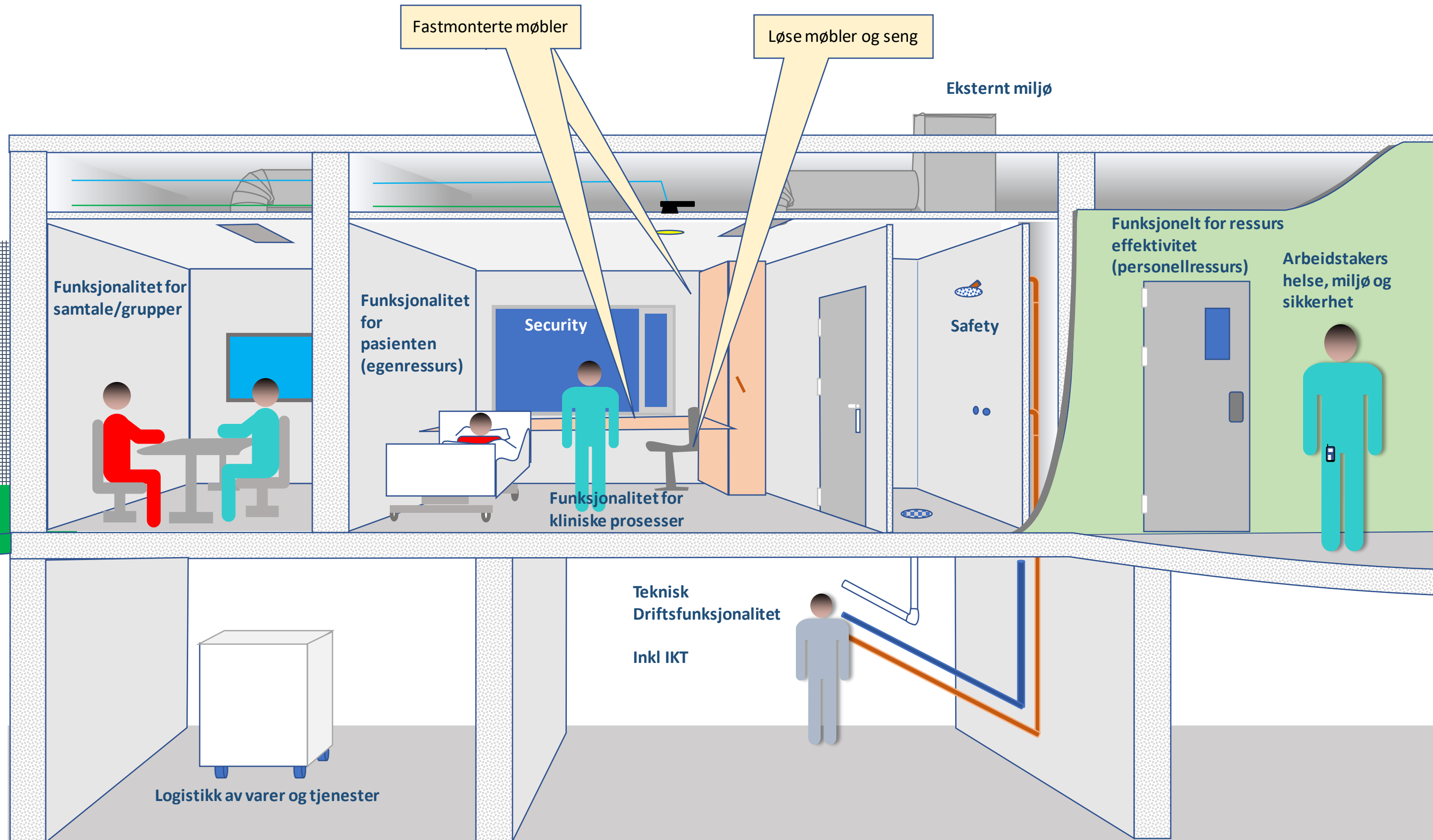
Logistikk av varer og tjenester

Sikre uteområder

- Security
- Safety

Funksjonelle uteområder

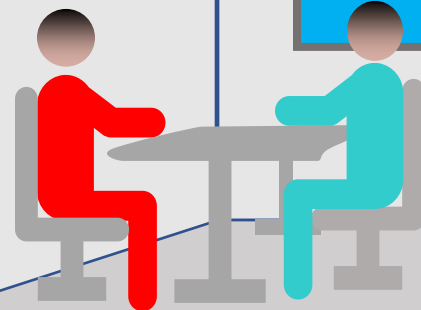
Sikre uteområder

- Security
- Safety

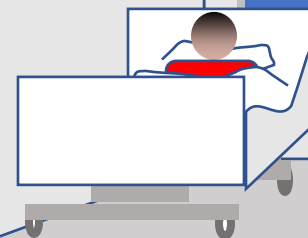
Brannsensor og brannslukkesystem

Eksternt miljø

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

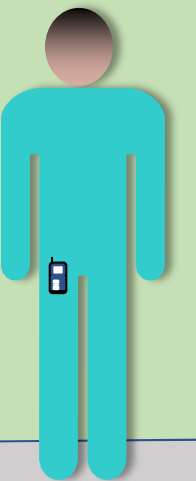

Funksjonalitet for kliniske prosesser

Safety

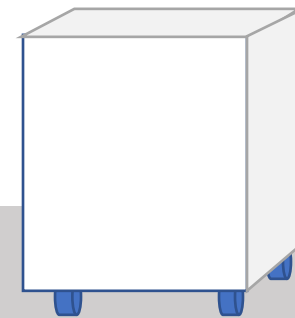
Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Funksjonelle uteområder

Logistikk av varer og tjenester

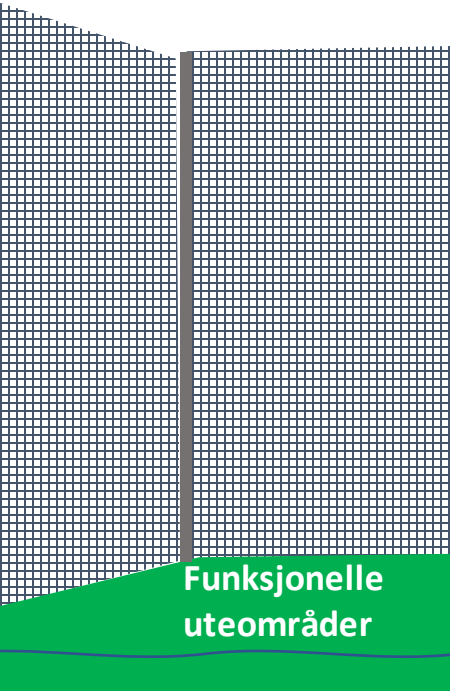
Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

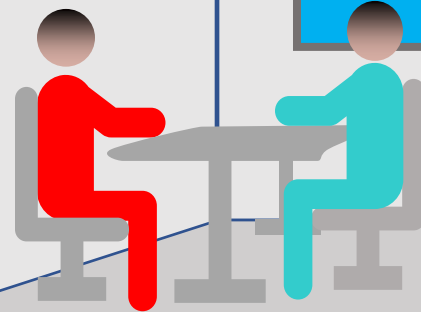
Sikre uteområder

- Security
- Safety

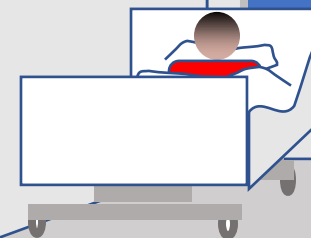

Funksjonelle
uteområder

Funksjonalitet for
samtale/grupper

Funksjonalitet
for
pasienten
(egenressurs)

Security

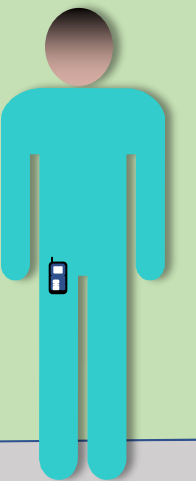
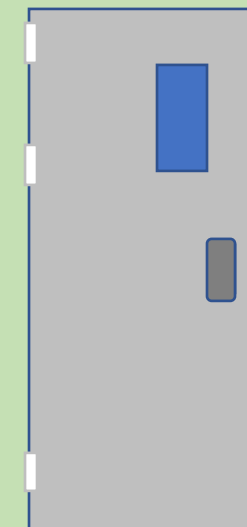
Funksjonalitet for
kliniske prosesser

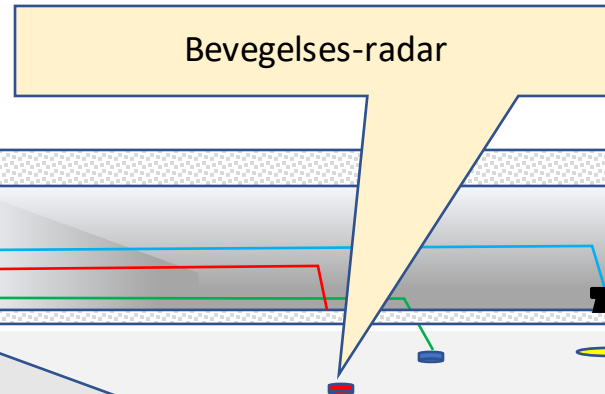
Eksternt miljø

Funksjonelt for ressurs
effektivitet
(personellressurs)

Arbeidstakers
helse, miljø og
sikkerhet

Bevegelses-radar

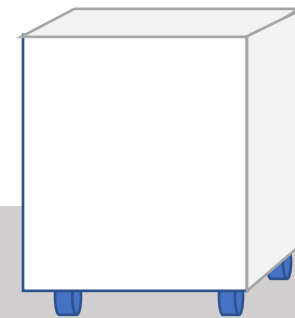
Safety

Teknisk
Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

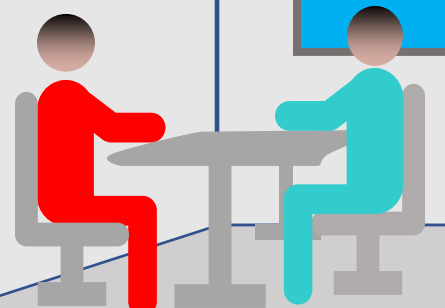
Sikre uteområder

- Security
- Safety

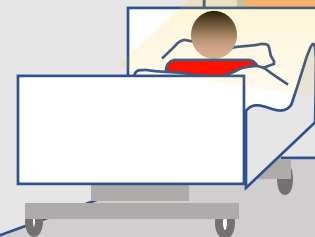
Lys: dagslys, nattlys, solavskjerming
døgnrytmestyring og fargefiltrering

Eksternt miljø

Funksjonalitet for
samtale/grupper

Funksjonalitet
for
pasienten
(egenressurs)

Security

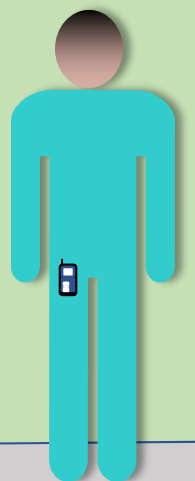

Funksjonalitet for
kliniske prosesser

Safety

Funksjonelt for ressurs
effektivitet
(personellressurs)

Arbeidstakers
helse, miljø og
sikkerhet

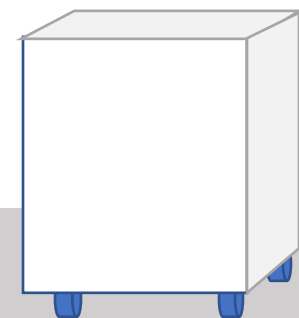
Funksjonelle
uteområder

Teknisk
Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

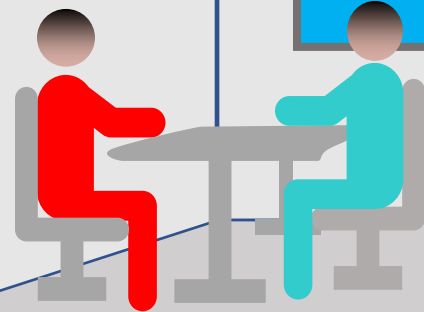

Sikre uteområder

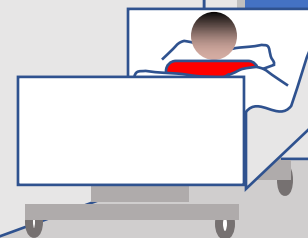
- Security
- Safety

Funksjonelle uteområder

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

Funksjonalitet for kliniske prosesser

Dørlåssystem til pasientrom og skall

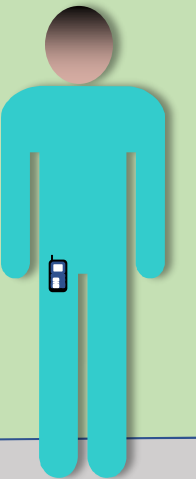
Dørlåser til WC

Eksternt n

Dørkvalitet

Funksjonelt for re...
effektivitet
personellressurs

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Safety

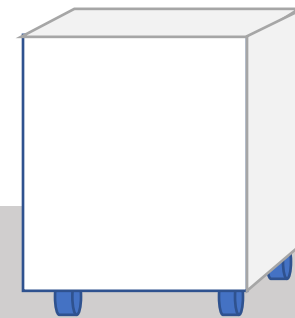
Dørbredde

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

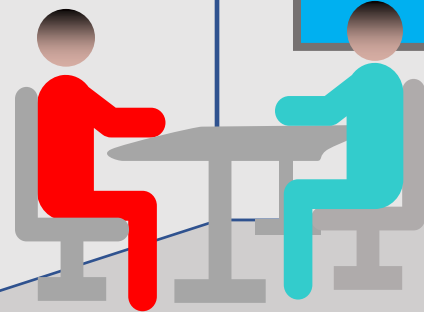

Sikre uteområder

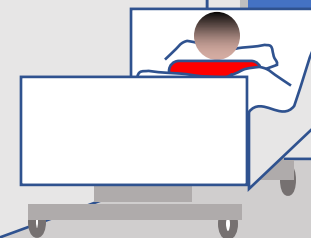
- Security
- Safety

Funksjonelle uteområder

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

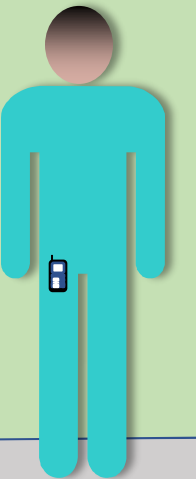
Funksjonalitet for kliniske prosesser

Safety

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Akustikk

Ønsket og uønsket lydgjennomgang

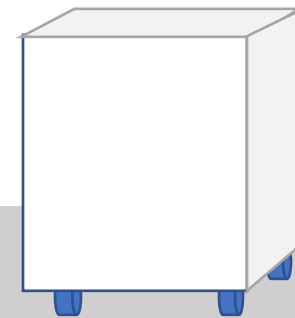
Ekstern miljø

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

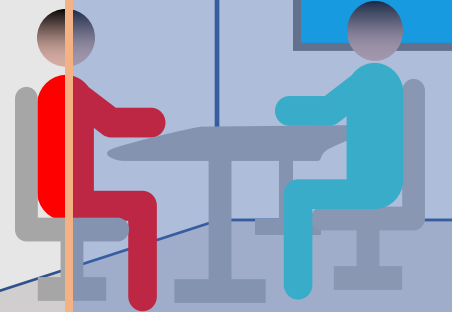

Sikre uteområder

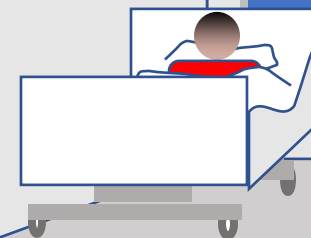
- Security
- Safety

Funksjonelle uteområder

Funksjonalitet for samtale, grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

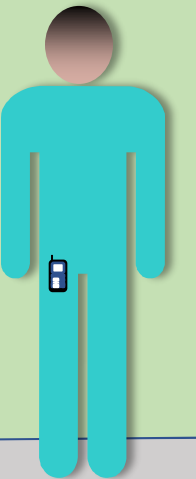
Funksjonalitet for kliniske prosesser

Safety

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Gjennomsiktighet
• Positiv effekt
• Negativ effekt

Gjennomsiktighet
• Positiv effekt
• Negativ effekt

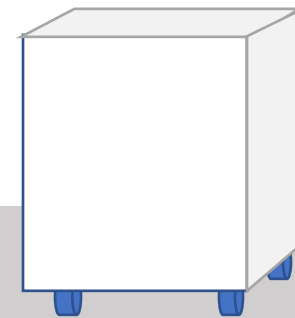
Eksternt miljø

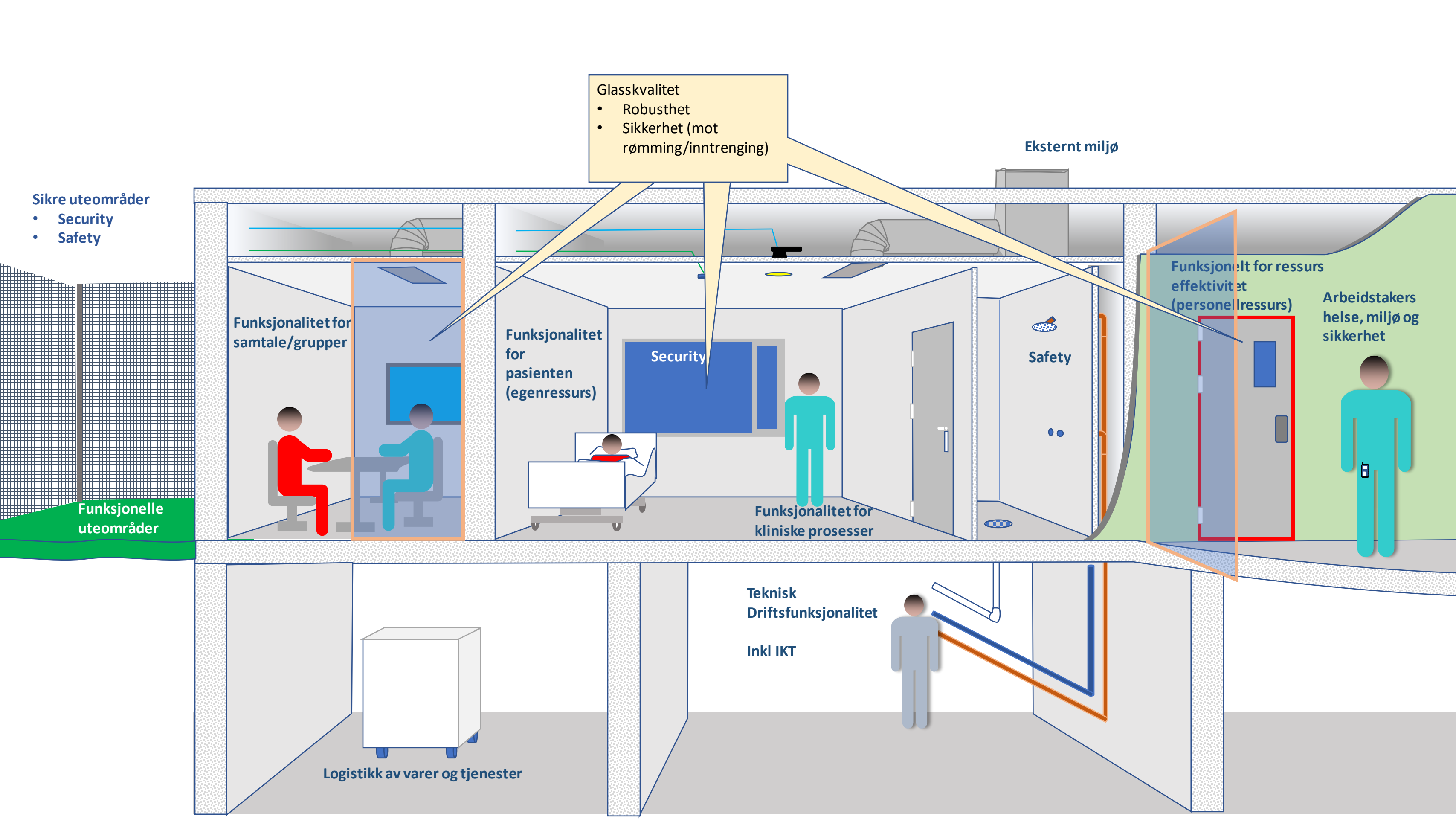
Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

Glasskvalitet

- Robusthet
- Sikkerhet (mot rømming/inntrenging)

Eksternt miljø

Sikre uteområder

- Security
- Safety

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

Safety

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

Funksjonalitet for kliniske prosesser

Funksjonelle uteområder

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

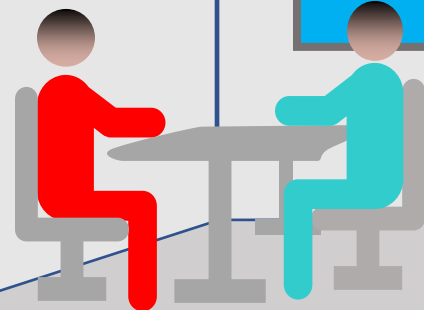
Sikre uteområder

- Security
- Safety

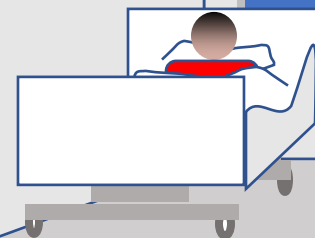
Robusthet (mot ødeleggelse)

Eksternt miljø

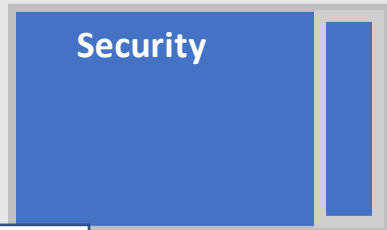
Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

Security

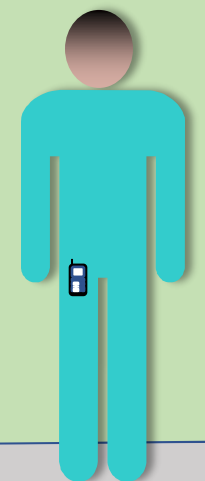

Safety

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

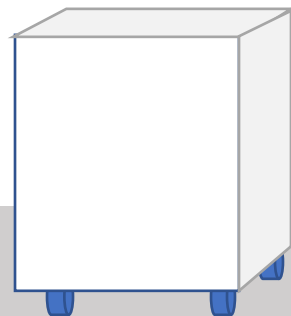
Funksjonelle uteområder

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

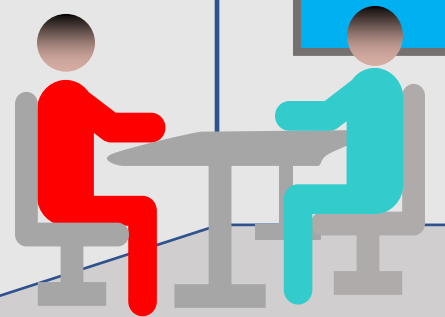
Sikre uteområder

- Security
- Safety

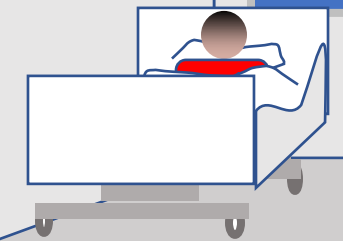
Robusthet mot henging (antiligatur), egen fil

Eksternt miljø

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

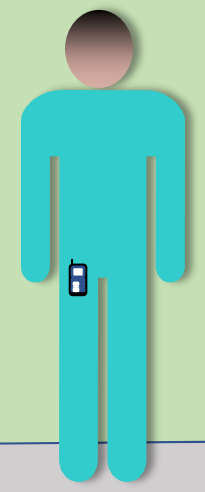

Security

Safety

Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

vann

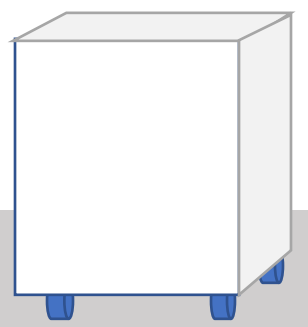
Funksjonelle uteområder

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

Logistikk av varer og tjenester

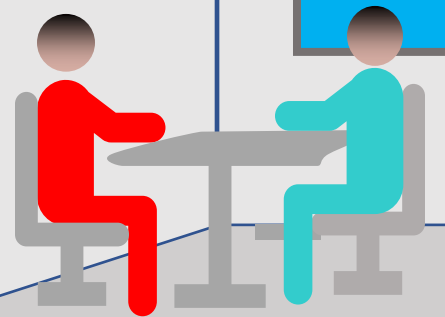
Sikre uteområder

- Security
- Safety

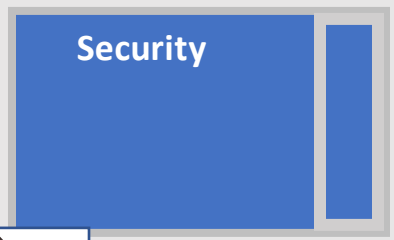
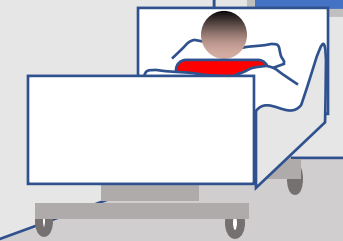
Drift og vedlikehold innvendig

Eksternt miljø

Funksjonalitet for samtale/grupper

Funksjonalitet for pasienten (egenressurs)

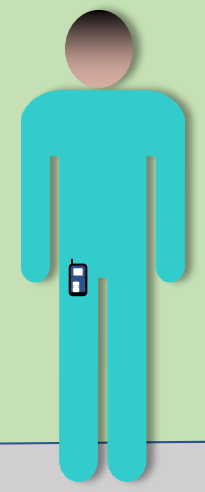
Funksjonalitet for kliniske prosesser

Safety

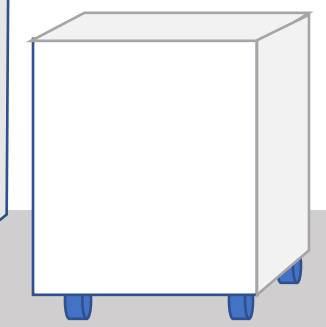
Funksjonelt for ressurs effektivitet (personellressurs)

Arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet

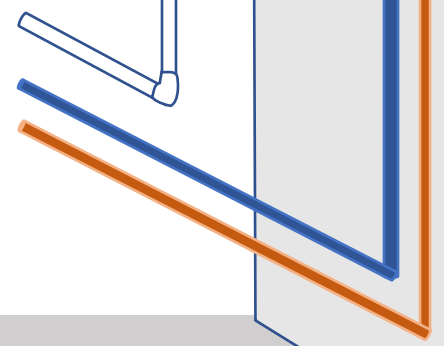
Funksjonelle uteområder

Logistikk av varer og tjenester

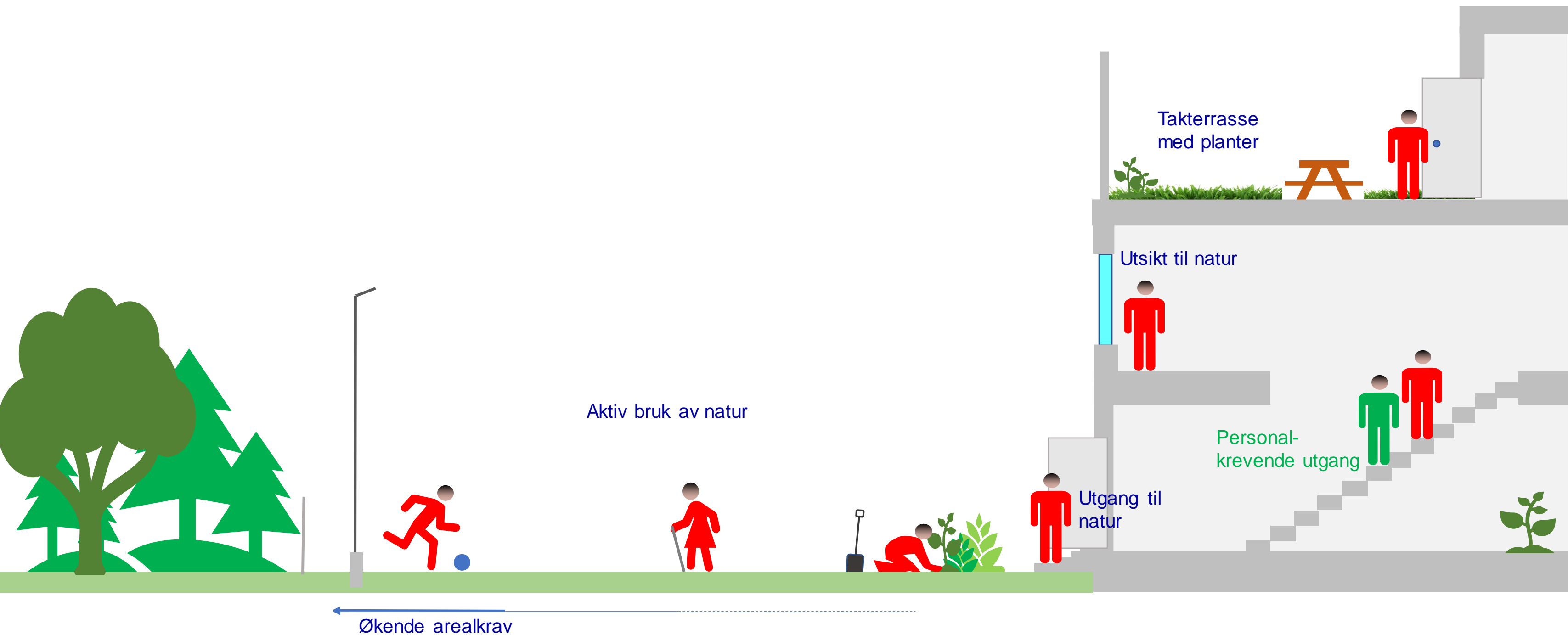

Teknisk Driftsfunksjonalitet

Inkl IKT

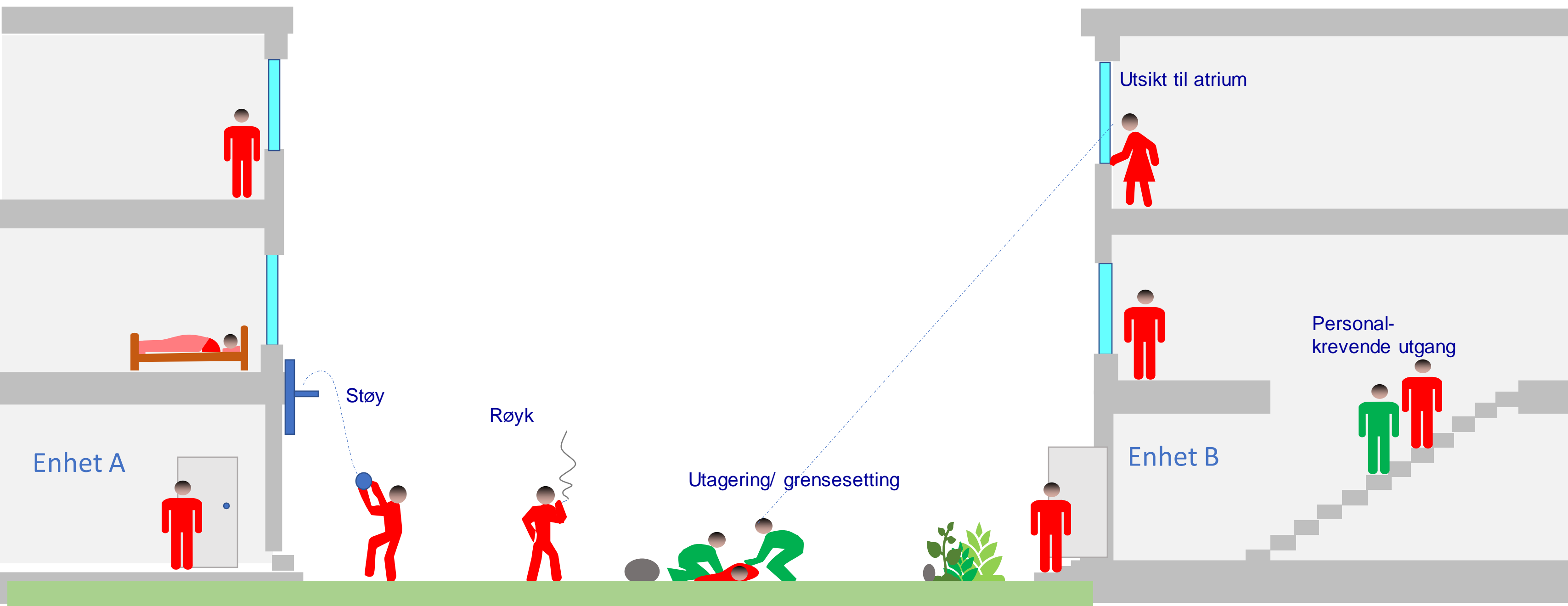

Tilgang til natur, ulike alternativer

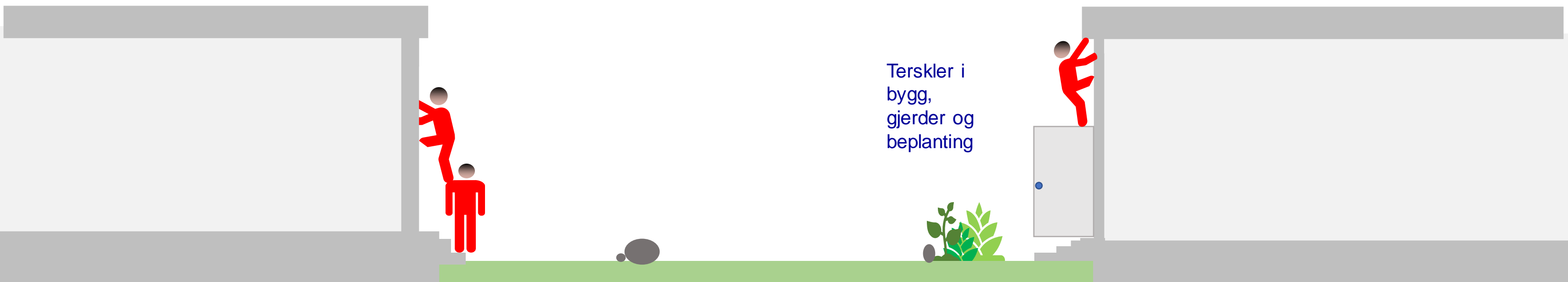
Tilgang til natur i atrier

Interessekonflikt mellom behov i ulike enheter (A og B)

Robusthetskrav

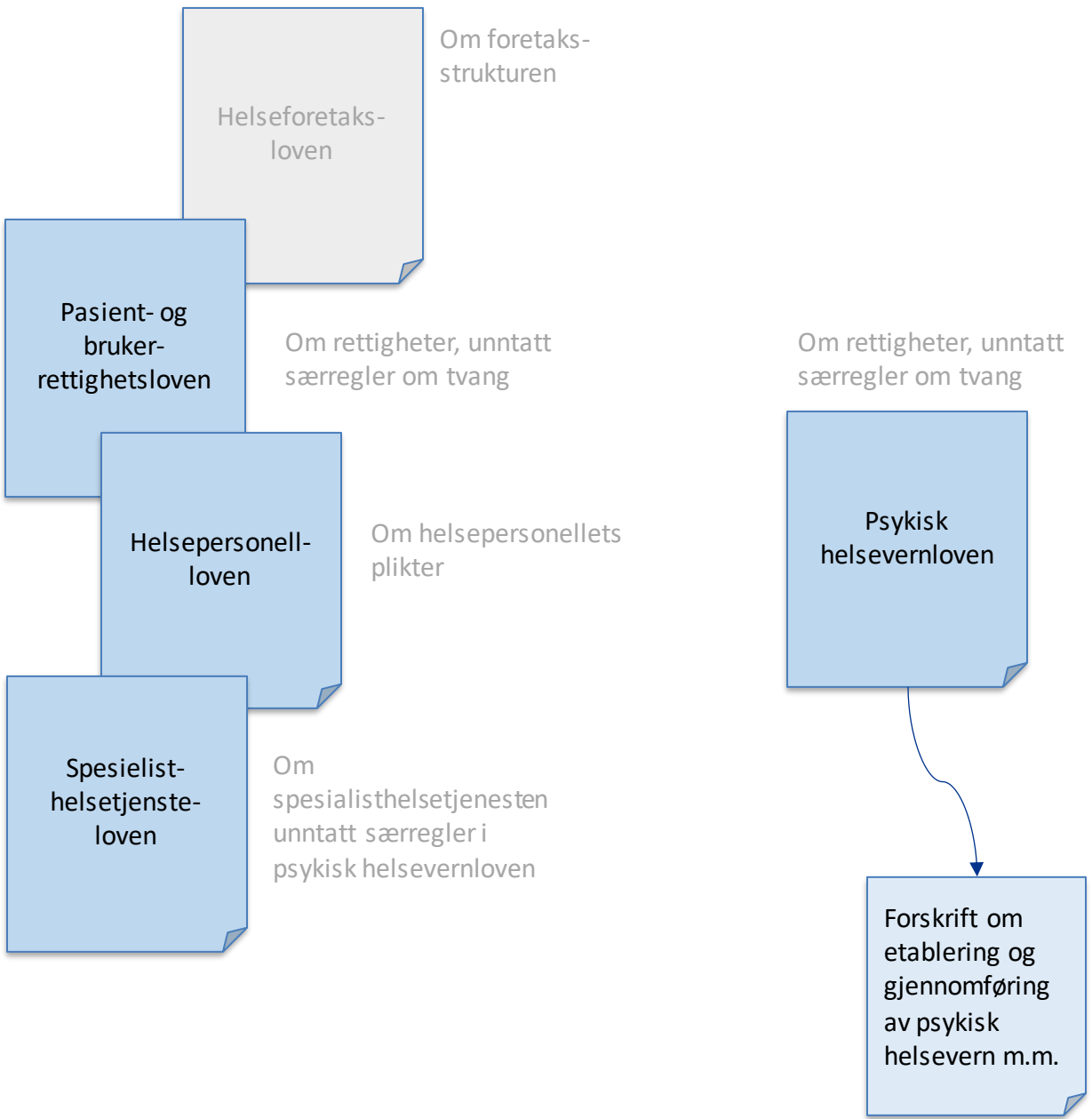
Tilgang til natur i atrier

Terskler i
bygg,
gjerder og
beplantning

Robusthetskrav og sikkerhet mot rømming

Om helselovene og særlovgivningen (psykisk helsevernloven)

Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern

- Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser
- Kapittel 2. Særlige samtykkebestemmelser
- Kapittel 3. Etablering og opphør av tvungent psykisk helsevern
- Kapittel 4. Gjennomføring av psykisk helsevern**
- Kapittel 4 A. Sikkerhetstiltak i regionale sikkerhetsavdelinger og i enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå**
- Kapittel 5. Dom på overføring til tvungent psykisk helsevern
- Kapittel 6. Kontroll og etterprøving
- Kapittel 7. Domstolprøving
- Kapittel 8. Forskjellige bestemmelser

Sykehus skal understøtter kap 4 og 5

Krav til sykehus som behandler pasienter under tvang (PHVL)

Psykisk helsevernloven

§ 4-2. Vern om personlig integritet

Ved psykisk helsevern i institusjon skal oppholdet så langt det er forenlig med formålet og den enkeltes tilstand gjennomføres slik at pasientens mulighet til å bestemme over seg selv blir ivaretatt.

Med de begrensninger som er nevnt, skal forholdene legges til rette for at pasientene får:

- a. delta i utformingen av institusjonens daglige liv og andre forhold som berører den enkelte pasient,
- b. anledning til å **dyrke sine private interesser og hobbyer**,
- c. tilgang til **aktivitetstilbud** innen rammen av husordensreglene,
- d. anledning til **daglige uteaktiviteter**.

Forskrift om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern m.m.

§ 3. Materielle krav

Institusjonen skal være fysisk utformet og materielt utstyrt på en slik måte at kravet til forsvarlig helsehjelp kan ivaretas, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-2.

Institusjoner som skal ha ansvar for tvungen observasjon eller tvungent psykisk helsevern med døgnopphold skal i tillegg

- a. så langt det er mulig gi tilbud om **enerom**
- b. ha **tilstrekkelige og oversiktlige fellesarealer**
- c. ha lokaler som er egnet til **fritidsaktiviteter og opplæringsformål**
- d. ha tilgang på egnede **utearealer** som skal være **i rimelig nærhet** av institusjonen
- e. være fysisk utformet og materielt utstyrt slik at bruk av tvang i størst mulig grad unngås
- f. være materielt utrustet slik at anvendelse av tvang er forsvarlig
- g. sørge for at rom som tenkes brukt til isolasjon er egnet til formålet
- h. ha **tilfredsstillende skjermingsmuligheter**.